

Национални нафтни комитет Србије - Светског нафтног савета

БРОЈ 1

15. новембар 2011.

БИЛТЕН

20. Светски нафтни конгрес

Енергетска решења за све – промовисањем сарадње, иновација и инвестиција.

Интервју са генералним директором Светског нафтног савета, др Пирсом Риимером

EUROPIA за Билтен НККС: Прописи ЕУ прете рафинеријском сектору Европе

Др. Петар Шкундрић: У потпуности уређено нафтно тржиште Србије

САДРЖАЈ:

- 3** **Порука читаоцима:** Квартално гласило и хроничар нафтне привреде
- 4** **Уводник**
Петар Шкундрић, председник ННКС
Национални нафтни комитет – спона за све учеснике на нафтном тржишту
- 6** **Интервју: Пирс Риимер**, генерални директор WPC
Како до одрживе енергетске будућности?
- 10** **Интервју: Kris Бедоус**, заменик генералног секретара EUROPIA
Прописи ЕУ претња рафинеријском сектору
- 14** **Вести из Светског нафтног савета**
- 15** **Вести Националног нафтног комитета Србије**
- 16** **Стручни текстови**
Ценовна нестабилност обележила сектор нафте
Неизванстан излазак из рецесије - извесно више политике
- 22** **Чланице ННКС**
22 Привредна комора Србије
24 НИС а.д.
27 ЈП Србијасгас
30 ЈП Транснафта
33 Лукоил-Србија а.д.
36 Универзитет у Београду
39 Универзитет у Новом Саду
44 Удружење нафтних компанија Србије
47 Српска нафтно гасна асоцијација (СНАГА)

Поштовани читаоци,

Покретањем свог Билтена, Национални нафтни комитет Србије (ННКС) отвара гласило преко кога ће информисати медије, своје чланице, као и државне институције, стручну и ширу јавност о активностима овог националног тела Светског нафтног савета (WPC) и другим темама из сектора нафтне и гасне привреде код нас и у свету.

Овај Билтена, као први, представиће читаоцима свих девет оснивача ННКС, да би у наредним издањима, која ће излазити квартално, тај простор био посвећен новостима код чланица, постајући на тај начин информатор и својеврсни хроничар догађања на све динамичнијој нафтној и гасној сцени Србије.

Излазећи у сусрет јубиларном, 20. Конгресу WPC у Дохи, на коме ће Србија преко ННКС бити први пут заступљена као чланица овог најугледнијег

међународног нафтног форума, ударни простор у овом броју Билтена посвећујемо том догађају. Сваки наредни, имаће нову носећу најактуелнију тему са домаће и светске нафтне сцене.

Верујемо да ћете у овом гласилу ННКС, наћи поздан и целовит извор информација о активностима и темама којима се бави ово ново тело српске нафтне привреде и његове чланице, уз интервјуе са најистакнутијим домаћим и међународним енергетским експертима и менаџерима, као и стручним текстовима прилагођеним најактуелнијим збивањима из те области.

Редакција Билтена ННКС

УВОДНИК

Спона за све учеснике у нафтном сектору

Др. Петар Шкундрић, председник Националног нафтног комитета Србије

Задовољство ми је да вас поздравим преко првог броја Билтена Националног нафтног комитета Србије, који треба да прерасте у квартално гласило овог националног тела Светског нафтног савета (WPC), постане бележник активности, планова и стратегија њених чланица и трибина преко које ће се пратити најновија збивања на домаћој и светској нафтној сцени.

Национални нафтни комитет Србије (ННКС) основали су 3. марта ове године београдски и новосадски универзитет, ПКС, НИС, Лукоил, УНКС, СНАГА, Транснафта и Србијагас са циљем да заступа интересе нафтне привреде Србије у WPC – највећој и најстаријој невладиној организацији у области нафте. Истовремено, у циљу спровођења позитивне праксе овог Савета у

окупљању свих заинтересованих страна у области нафте на националном нивоу.

WPC је основан 1933. године са намером да промовише управљање светским изворима нафте за добробит човечанства. Основна његова функција је да убрза и олакша дијалог између заинтересованих страна, уважавајући кључна техничка, социјална, еколошка и питања управљања ресурсима, трагајући за путевима која ће допринети решењу проблема. Кроз форуме окупља различите секторе друштва који укрштају гледања на специфична питања и својим ставовима предлаже и нуди одговоре на ова питања.

Ове године на 20. јубиларном конгресу WPC у Катару, коме ће присуствовати више од 3.000

учесника, више од 300 светских нафтни компанија и више од 30 министара, Србија ће имати прилику да први пут, у скоро 80. годишњој историји WPC, активно учествује као званична делегација.

Национални нафтни комитет Србије својим деловањем настоји да повеже све учеснике у нафтном сектору и обезбеди заједничко разумевање постављених циљева и изазова, као и сарадњу са другим релевантним организацијама. Комитет промовише научна и технолошка достигнућа, указује на социјалне аспекте као и аспекте заштите животне средине, доприноси бољој информисаности, али и организује скупове који доприносе пословним могућностима.

Сви знамо да енергија и енергенти имају немерљив значај за развој сваке земље појединачно. Њихова доступност, али и квалитет и ценовна приступачност нека су од најважнијих питања на која овај Комитет мора да одговори. ННКС свим нафтним компанијама у Републици Србији треба да постане друга кућа у којој ће заједно са осталим актерима на тржишту дефинисати будуће смернице развоја нафтне привреде у Републици Србији. ННКС ће у оквиру свог рада настојати да допринесе раду WPC спроводећи исту добру праксу окупљања, размене искустава и информисања.

С тим у вези Извршни одбор ННКС донео је одлуку да покрене израду сваких шест месеци у току године „Анализе тржишта деривата нафте и пројекцију кретања тржишта у наредних шест месеци“.

Као дојучерашњи министар енергетике, а сада саветник премијера за енергетику и председник Националног нафтног комитета Србије желим и да овом приликом дам кратак пресек стања у овој области, као и да представим заједничке пројекције и циљеве за будућност. Тржиште нафте и нафтних деривата у Србији је од почетка године у потпуности либерализовано и држава више не одредује цене нафтних деривата. На данашњем

нафтном тржишту Србије послује велики број реномираних светских нафтни компанија, али и неколико веома јаких компанија у домаћем већинском власништву.

У економским доктринама је давно дефинисано да се јачањем конкуренције у некој области долази до квалитетнијих производа, уз смањење њихових цена у интересу потрошача. С тим у вези, морам да кажем, у име Владе Републике Србије, да нисмо у потпуности задовољни

ценовном политиком највећег броја актера на тржишту. Свесни смо чињенице да смо задржали модел формуле по којем је држава одређивала највише малопродајне цене, да би сви деривати сада били за око 10 динара скупљи, али то није и не сме бити оправдање за овако уједначене цене највећег броја компанија на тржишту. Нећу да лицитирам са висинама провизија које се тренутно остварују по сваком нафтном деривату, али желим да кажем да

Др Петар Шкундрић је био министар рударства и енергетике у садашњој Влади Републике Србије, после чије реконструкције је постављен за саветника премијера за енергетику. У септембру ове године изабран је за првог председника Националног нафтног комитета Србије. Дипломирао је, магистрирао и докторирао на Технолошко-металуршком факултету Универзитета у Београду. Редовни је професор тог факултета и почасни професор санктпетербуршког Технолошког универзитета, најстаријег технолошког института и универзитета у Русији. Објавио је више од 200 научних и стручних радова, студија, елабората и пројеката. Члан је више струковних удружења и редакција стручно-научних часописа.

Министарство инфраструктуре и енергетике активно прати сва кретања на тржишту нафтних деривата Републике Србије и да ће Влада уколико буде потребно, у складу са својим надлежностима и сагласно пракси ЕУ, предузети адекватне мере. Слободно тржисте и равноправна тржишна утакмица подразумевају и нека правила којих се сви морају придржавати.

Република Србија је недавно добила нови Закон о енергетици којим се наставља даља хармонизација са праксом и политиком ЕУ. Основна новина коју Закон доноси је либерализација свих сектора енергетике Републике Србије. Надамо се да ће слободно тржиште донети свим гранама енергетског сектора земље веће инвестиције и уполити и привреду и становништво Републике Србије. Паралелно са усвајањем Закона усвојили смо и највећи број подзаконских аката којима се појединачна тржишта додатно уређују. Усвајању ових подзаконских аката претходила је широка јавна расправа са великим бројем заинтересованих учесника.

У нафтном сектору су завршени и усвојени сви неопходни подзаконски акти којима је у потпуности уређено нафтном тржиште Републике Србије и створене могућности за равноправну тржишну утакмицу. Посебно бих истакао значај новог Правилника о техничким и другим горивима нафтном порекла за боље дефинисање оквира за све компаније које послују у нафтном сектору. Овај Правилник је добио позитивне оцене ЕУ експерата уз став да се њиме наставља хармонизација српског и европског енергетског законодавства. Новим Правилником су предвиђени бољи механизми контроле квалитета нафтних деривата на тржишту.

Нове мере у овој области повећаће приходе буџета Републике Србије, али ће омогућити и грађанима да користе квалитетније деривате који су редовно контролисани од стране надлежних тела у складу са ЕУ стандардима. Суочени смо у последње време са повећањем нелегалне трговине нафте и деривата нафте, због чега државна каса, али и грађани Србије трпе огромне штете.

Желим да упутим поруку да ће сваки шверц у будућности, али и неадекватан квалитет деривата на пумпама који је настао као последица намешавања или других нелегалних радњи, бити најоштрије санкционисан.

Осим ових важних питања, као што су ценовна и политика квалитета деривата, активно се ради на поједностављењу свих процедура како би што више олакшали пословање свим компанијама на тржишту. У Националном нафтном комитету Србије радују нас извештаји који показују значајне елементе опоравка овог тржишта у Србији. То је доказ да је Влада водила активну политику која је резултирала добрим пословним резултатима готово свих компанија, али и добрим приходима које је држава убрала по том основу. Морамо сви заједно још више да радимо на томе да грађани добију још квалитетније деривате са нижим ценама. Надам се да ће ови нови правилници и боља координација између државних органа и нафтних компанија у овом комитету да дају још боље резултате.

Можемо се надати одрживој енергетској будућности, ако ...

Уочи Конгреса Светског нафтног савета, генерални директор WPC, говори за Билтен ННКС о сложености пословне стратегије у нафтном сектору, стратешким савезима, односу државних и приватних компанија и путу до одрживог енергетског развоја

БИЛТЕН ННКС: Колико је сложено планирање стратешких инвестиција у сектору нафте и гаса у ситуацији толико непознаница везано за динамику потрошње нафте, судбину рецесије у свету, последице увођења нових технологија за штедњу енергије и тренутне нестабилности цена енергије?

Риер: Брзо нам је постало јасно, од како смо пре три године у планирању нашег конгреса у Дохи почели да разматрамо који би били главни покретачи у нашој индустрији у наредним годинама - да не постоји једно решење као одговор на изазове са којима се сусрећемо у области енергетике, већ да је потребна синергија следећих фактора: инвестиција, иновација и сарадње.

Овим изазовима ћемо се бавити кроз наше опсежне програме током Конгреса, али смо замолили и неке од наших главних говорника на Конгресу и друге водеће представнике индустрије да поделе своја размишљања са нама о томе како можемо обезбедити енергију за све.

Један од кључева решења биће инвестиције. Иако су економски развој и либерализација тржишта широм света подстакли већу потражњу за нафтом и гасом током последње деценије, сада пролазимо кроз много тежа времена што у великој мери утиче на нафтни и гасни сектор.

То је довело до великог смањења нових инвестиција у ову индустрију. Међународна агенција за енергију (IEA) очекује да ће потрошња нафте у свету порасти на 106 милиона барела на дан (mb/d) 2030. године. Осамдесет одсто укупне енергије потиче из фосилних горива и не очекује се да ће тај удео умногоме променити до 2030, или чак 2050. године. Велики део енергије која би требало да покрије ту увећану потрошњу мораће да дође из неконвенционалних извора нафте и гаса што ће захтевати постојано високе цене.

Према оценама IEA, ради подмиривања растуће потражње и да би се надокнадио поменути пад у инвестицијама, потребно је између 2007. и 2030. године изградити 64 mb/d укупних нових производних капацитета - шест пута више од садашњег производног потенцијала Саудијске

Арабије. У тренутној економској ситуацији, тешко је очекивати да ће се испунити ови нивои инвестиција, иако би они који имају новац или приступ кредитима могли да искористе ове нове могућности.

При том треба поменути да ће повећање потражње за енергијом изазвати веће емисије гасова са ефектом стаклене баште. Сценарији које је разрадила IEA показују да ће се те емисије повећати са 29 гигатона у 2008, на 46,6 гигатона у 2035. години у складу са садашњим политичким стандардима. Смањење ових емисија могло би бити постигнуто комбинацијом веће енергетске ефикасности, коришћења обновљивих извора енергије, биогорива и складиштења угљеника.

БИЛТЕН ННКС: Како, кроз дијалог произвођачи-потрошачи-владе, развити такав међународни оквир у коме би тржишне снаге могле да функционишу на један ефикасан начин?

Риер: Стратешки савези омогућавају компанијама да остваре конкурентне предности кроз приступ ресурсима својих партнера, укључујући знање, тржиште, технологије, капитал и људе. Удруживањем са другима добијају се додатни недостајући извори и могућности, омогућавајући учесницима да се развијају и да се шире брже и ефикасније. Компаније такође могу да сарађују са другима остављајући по страни споредне функције, што им пружа слободу да се усредсреде на кључне области. Сарадња није ограничена само на изградњу односа између компанија, него и на унапређење односа са владама, невладиним организацијама, академијама, међународним организацијама и јавношћу. Ни један сегмент друштва не може самостално да пружи одговоре на критична питања, као што су климатке промене или искоришћавање воде, већ је потребна сарадња свих сектора.

БИЛТЕН ННКС: Можете ли прокоментарисати односе између компанија под контролом држава и оних из приватног сектора у области нафте и природног гаса.

Риер: Сарадња између међународних нафтих

We can look forward to a sustainable energy future – if ...

On the eve of the World Petroleum Congress, Director General of the WPC speaks for the Serbian National Petroleum Committee (SNPC) of the WPC Bulletin on the complexity of the business strategy in the oil/gas sector, strategic alliances, relations between IOC's and NOC's and the way to sustainable energy future

Др. ПИРС РИЕМЕР, генерални директор Светског нафтног савета

Dr. Pierce Riemer was appointed Director General of the World Petroleum Council in 1999. He is responsible for the WPC secretariat and looking after its 60 member countries. He moved to the World Petroleum Council after eight years with the International Energy Agency, where he set up the Greenhouse Gas Programme in 1990 and was responsible for carbon dioxide capture and storage activities as well as other climate change related projects. Dr. Riemer holds a PhD in Applied Chemistry (Gas to Liquids). He is a Chartered Chemist and a graduate of the Royal Society of Chemistry. Dr. Riemer is the author of over 200 technical papers, more than 60 magazine features and 15 books. He also holds 8 patents.

NPCS BULLETIN: How complex is a strategic planning investments in the oil and gas sector in a situation of many unknowns related to the dynamics of oil consumption, such as worldwide recession, the introduc-

tion of new energy saving technologies and the actual volatile energy prices?

RIEMER: It hardly seems three years ago, in the planning for our Doha Congress that we started considering what would be the main drivers of our industry in the years to come and it was soon clear that there is not any single solution to our energy challenges but a union of the following: Investment, Innovation and Cooperation. We will be addressing these challenges throughout our extensive programme at the Congress but we have also asked some of our key speakers and other industry leaders to share with us their thoughts on how we can provide energy solutions for all. One of the keys will be investment. Although economic growth and the liberalization of markets all over the world have spurred significant demand for oil and gas over the last decade, we are now going through more difficult times which has significantly impacted the oil and gas sector. This has resulted in a major cutback in new investments in the industry. The IEA estimates global demand for oil to rise to 106 mb/d in 2030. 80% of all energy comes from fossil fuels and that level is not expected to change very much by 2030 or even 2050. Much of this increase in supply will have to come from unconventional oil and gas which will require higher sustained prices. According to the IEA, 64 mb/d of gross capacity needs to be installed between 2007 and 2030 – six times the current capacity of Saudi Arabia – to meet demand growth and offset decline. In the current economic situation it is unlikely that these levels of investment will be met, although those that are cash rich and have access to credit will be able to take advantage of new opportunities. That said, the increase in energy demand will generate increased greenhouse gas emissions. The scenarios developed by the IEA show emissions increasing from the 2008 level of about 29 gigatonnes to 42.6 gigatonnes in 2035 under the current policies scenario. Abatement of this increase could be addressed through a combination of increased energy efficiency, use of renewables, bio-fuels and carbon capture and storage.

NPCS BULLETIN: How to develop, though producer-consumer-governments dialogue, an international context within which market forces can operate in an efficient manner?

компанија и националних нафтних компанија носи своје изазове: постоје значајне културне, филозофске и друштвене разлике између две стране што понекад може учинити заједнички рад чудним. Такође, могућност да влада мења правила може представљати прави ризик и створити додатну несигурност. Осим тога, чињеница да влада има више улога; као творац стратегија, регулатор, партнер и инвеститор - ствара једну сложену мешавину која захтева велико умеће, разумевање и флексибилност. Упркос овим изазовима, могући позитивни ефекти унапређене сарадње су значајни за обе стране, и свакако, постоје многи примери успешних партнерстава. С обзиром да наши чланови покривају више од 95% производње

Др. Пирс Риермер (Pierce Riemer) је постављен за генералног директора Светског нафтног савета 1999.године. Његове обавезе у овом телу укључују припрему и супервизију триеналних Конгреса WPC, одржавање контаката са преко 60 земаља чланица и међународним комитетима, као и увођење нових чланица и везе са другим међународним организацијама. Он је прешао у WPC после осам година рада на одговорним пословима у Међународној агенцији за енергију (IEA), посебно везаним за питања ограничења емисија штетних гасова. Др.Риермер је докторирао на одсеку примењене хемије. Аутор је преко 200 техничких радова и 15 књига, а такође поседује осам патената.

нафте и гаса у свету, Светски нафтни савет може потпомоћи изградњи важних мостова за обе стране како би се пронашли начини за заједнички рад.

БИЛТЕН ННКС: Како развити стратешки оквир у коме инвестиције у нафту за извоз могу допринети уравнотеженом и одрживом дугорочном развоју земаља извозница?

Риермер: Однос између уговора у експлоатацију националних извора и одрживог развоја добија све већу пажњу широм света. Постоји тако много разлога да се усредсредимо на тај однос у многим земљама. Један од тих је значај сектора нафте и гаса за укупну привреду поједине земље и глобалну економију у целини. Услови уговора о страним инвестицијама треба да успоставе равнотежу између интереса инвеститора - да обезбеди одговарајући ниво стабилности за своје пројекте и земље домаћина - да јој омогуће одрживи развој. Како дефинисати 'одрживи развој' и одговарајући однос између локалних и националних трошкова и користи од развоја нафте и гаса; и како дефинисати равнотежу између преговора, примена општих и посебних правних захтева и вредности тржишних иновација инвеститора - ово су неки од главних изазова приликом састављања уговора у области нафте и гаса којима се жели пружити подршка одрживом развоју. Најједноставније речено,

одрживи развој је стратешки императив за владе, људе и компаније како би се постигао баланс у економским, друштвеним и еколошким захтевима. Укупни циљ одрживог развоја је да се испуне потребе садашњих генерација без угрожавања тих могућности будућим поколењима. Ово питање је обрађивано од глобалног самита у Рејчел Карсон 1962.године све до самита у Шведској 1972. У Рио де Жанеиру 1992. и Јоханесбургу 2002.године, низ влада се обавезао у погледу одрживог развоја проширујући те задатке и на пословни свет, локалну управу и цивилно друштво.

Да закључим:

Како свет стреми томе да све више људи ослободи енергетског сиромаштва и како расте потрошња енергије, фосилна горива ће и даље имати кључну улогу, али биће потребне све врсте извора енергије.

Снабдевање и коришћење ове енергије морају бити организовани на друштвено одговоран начин уз усаглашавање економских, еколошких и друштвених фактора приликом доношења одлука.

То такође захтева сарадњу између свих сектора друштва, где свако има своју улогу:

- Произвођачи се морају усредсредити на то да обезбеде да су њихове активности економски изводљиве, еколошки разумне и друштвено прихватљиве.
- Владе морају да обезбеде регулисано окружење које охрабрује инвестиције и иновације и штити јавни интерес.
- Невладине организације морају да обезбеде праве информације потрошачима како би им помогле да схвате главне изазове.
- Потрошачи треба да донесу мудре одлуке у вези с својим понашањем.
- Академски свет треба да настави са истраживањем граница нових технологија.

Ако успемо у свему томе, можемо се надати одрживој будућности вођеној кроз сарадњу, иновације и инвестиције.

Владимир Спасић

RIEMER: Strategic alliances enable businesses to gain competitive advantage through access to a partner's resources, including knowledge, markets, technologies, capital and people. Teaming up with others adds complementary resources and capabilities, enabling participants to grow and expand more quickly and efficiently. Companies might also cooperate with others by outsourcing noncore functions, freeing them to focus on key areas. Cooperation is not restricted to building relationships between companies, it also applies to enhancing relationships with governments, non-government organizations, academia, international institutions and the public. For critical issues such as climate change, or water utilisation no one sector of society can provide the answers on its own, but will require cooperation among all sectors.

NPCS BULLETIN: Could you comment relations between state-controlled and private sector companies in oil/gas sector?

RIEMER: Cooperation between IOC's and NOC's is not without its challenges: there are significant cultural, philosophical and social differences between the two parties that can make working together sometimes awkward. In addition, the possibility of government changing the rules can pose a real risk and induce added uncertainty. Furthermore, government playing the combined roles of policy maker, regulator, partner and investor is a complex mix requiring considerable skill, understanding and flexibility. Notwithstanding these challenges, the potential rewards of enhanced cooperation are significant for both parties and indeed, there are many examples of successful partnerships. With our membership representing over 95% of the world's oil and gas production and consumption the World Petroleum Council (WPC) can facilitate the building of important bridges for the two sides to find ways to work together.

NPCS BULLETIN: How to develop policy framework within which the investment in of oil for export could contribute to the balanced and sustainable long-term development of exporting countries?

RIEMER: The relationship between natural resource contracts and sustainable development is receiving increasing attention around the world. There are many reasons to focus on that relationship in many countries. They include the significance of the oil and gas sector in a countries economy overall and relative to global. The terms of foreign investment contracts need to strike a balance between the interests of investors in ensuring an appropriate level of stability for their projects, and the pursuit of sustainable development in the host country. How to define 'sustainable development' and the appropriate mix between local and national costs and benefits of oil and gas development; and how to define the balance between negotiation, the application of general and specific legal requirements, and the market-based innovation of investors - these are among the major challenges of making oil and gas contracts supportive of sustainable development. At its

simplest, sustainable development is the policy imperative for governments, people and businesses to balance economic, social and environmental considerations. The overall goal of sustainable development is to meet the needs of today's generation without compromising the ability of future generations to meet their own needs. From Rachel Carson in 1962 to Global Summits in Sweden in 1972 this issue was developed. In Rio de Janeiro in 1992 and Johannesburg in 2002 there were multiple governmental commitments on sustainable development, extending into the worlds of business, local government and civil society.

Conclusions:

- As the world strives to release more people out of energy poverty and the use of energy increases, fossil fuels will continue to play the dominant role but all forms of energy are needed.
- The delivery and utilization of this energy must be undertaken in a socially responsible manner that integrates economic, environmental and social considerations into decision making.
- It also requires cooperation among all sectors of society and there is a role to play for all:
- Producers must focus on ensuring their activities are economically viable, environmentally sound, and socially acceptable.
- Governments must provide a regulatory environment that encourages investment and innovation and protects the public interest.
- NGO's must provide factual information to consumers to assist in understanding the key challenges.
- Consumers need to make wise decisions concerning their behavior
- Academics need to continue to explore the frontiers of new technology

If we can do all that, we can look forward to a sustainable future that will be driven by cooperation, innovation and investment.

By Vladimir Spasic

Прописи и одлуке смањују конкурентност рафинерија у ЕУ

Поједине стратегије и прописи Европске уније могу да натерају рафинеријски сектор да смањи капацитете што ће утицати на сигурност снабдевања, конкурентност Уније и националних економија и запошљавање. Европске рафинерије ће имати будућност у ЕУ ако услови пословања могу да очувају конкурентност и осигурају одрживост дугорочних инвестиција - каже у интервјуу за Билтен Националног нафтног комитета Србије Крис Бедоус, водећи експерт за област прераде нафте и заменик генералног секретара Европске асоцијације нафтне индустрије (EUROPIA).

БИЛТЕН ННКС: О којим прописима и стратегијама је реч?

БЕДОУС: Рафинеријски сектор ЕУ је под утицајем бројних одлука и прописа који смањују његову конкурентност у поређењу са другим деловима света. Ови климатски и еколошки прописи и политике, као што су директиве Европске комисије о трговини, квалитету горива, индустријским емисијама и предлог за директиву о енергетској ефикасности, постоје само у Унији, нема их у другим деловима света у којима европске рафинерије послују. Такође, и Стратегија за конкурентну економију ниске емисије угљен-диоксида (CO₂) и Бели папир о будућности транспорта постављају веома амбициозне циљеве за смањење емисија CO₂ до 2050. године. Економија ниске емисије угљеника предвиђа смањење 80-95 одсто до 2050. године, а Бели папир смањење од 60 одсто у транспорту. Ове стратегије и прописи могу да натерају рафинеријски сектор да смањи капацитете брже од смањења тражње на тржишту што ће лоше утицати на економије ЕУ.

БИЛТЕН ННКС Који је став EUROPIA у вези са Планом развоја енергетике до 2050. године, коју припрема Директорат за енергију Европске комисије?

БЕДОУС: Европска унија ће 2050. године имати ниску емисију угљеника, али ће ипак нека емисија постојати. Сирова нафта ће и даље бити део енергетског микса ЕУ и економског ланца у коме се ствара вредност. Зато нафтни деривати имају будућност у Европи, а њен рафинеријски сектор има кључну улогу у преласку ка будућности са ниском емисијом CO₂. Нафта није само кључна за транспорт, већ и за друге секторе и намене, петрохемију, индустријске производе, пољопривреду. Одржив рафинеријски сектор је кључан за сигуран приступ

КРИС БЕДОУС, заменик генералног секретара Европске асоцијације нафтне индустрије
Chris Beddoes, Deputy Secretary General
EuroPIA - European Petroleum Industry Association

нафтним дериватима. Европска унија мора да осигура да у 2050. години и даље има приступ сигурном и економичном снабдевању енергентима, које је важно за индустрију, потрошаче и кретање људи и добара. Сектор рафинеријске прераде ће се суочити са смањењем тражње и суштинским реструктурирањем чији опсег и ритам нису сигурни. Законска ограничења повећавају неконкурентност рафинеријау поређењу са другим регионима у свету.

БИЛТЕН ННКС Како политика ЕУ утиче на приоритете ваше организације?

БЕДОУС: EUROPIA верује да је прављење Плана за наредних 40 година амбициозан задатак који

INTERVIEW

The Legislative burden makes increasingly uncompetitive EU refining industry

NPCS BULLETIN: What are EuroPIA's stands regarding the upcoming Energy 2050 Roadmap which the European Commission's Directorate-General of Energy is currently preparing? How does EU policy shape your Organization priorities?

BEDDOES: In the EU, 2050 will be low carbon, but it will not be no carbon. Oil will continue to be a part of EU energy mix and the economic value chain for dec-

world. EUROPIA also believes that preparing a 40-year Roadmap is an ambitious task which carries great uncertainties. It can only provide a strategic direction and should not be considered as a single specific pathway. It should be a "living" set of pathways, whilst recognizing that it cannot predict or guarantee future outcomes. The goals, tools and success criteria will need to be adjusted to respond to real world conditions.

NPCS BULLETIN: Do you have any specific proposals?

BEDDOES: We made six policy recommendations that should be reflected in the roadmap: Focus on achieving the goals of the Climate and Energy Package for 2050. The reality of global competition must be recognised in all policies and the impact on competitiveness be carefully assessed. Recognise the limits of EU-only action and the interdependence with the rest of the world. EU policy should not pick technology winners or pathways. Careful assessment of EU-wide, national and regional impacts. The EU should act as one with a competitive and open internal market. EUROPIA aims at contributing in a constructive and pro-active way to the development of policies to safeguard the secure and sustainable manufacturing, supply and use of petroleum products by providing competent and expert advice to the EU institutions, Member State governments and the wider community.

NPCS BULLETIN: Could you explain how oil can continue to be an essential element in the energy mix, especially for Europe?

BEDDOES: Based on IEA scenarios (World Energy Outlook 2010), crude oil derived products will continue to play an important role in the EU for decades to come. Indeed, despite a decline of 11% in the demand for oil products by 2030, oil could still represent close to 30% of EU primary energy demand and potentially 20% by 2050. Oil will remain the main energy source for transport in 2050 even in the most ambitious IEA scenario (IEA 2030 NPS), with a share of 55% of the total energy for transport. (More data available in our report: EUROPIA contribution to EU Energy pathways to 2050).

NPCS BULLETIN: You said that some European regu-

носи са собом доста непознаница. Сматрамо да План може само да пружи стратешки правац и не би требало да се сматра као једини правац развоја. Требало би да буде живи, променљиви, скуп праваца развоја, који ће водити рачуна да се не могу предвидети и гарантовати будући резултати. Циљеви, методе и критеријуми за оцењивање резултата морају се прилагођавати, како би одговорили стварним условима у свету.

Крис Бедоус (Chriss Beddoes) је у EUROPIA од 2008, одговоран за питања енергије. Њему је, поред осталог, поверен и критичан портфолио праћења последица и формулисању стратегије према ЕУ политици по европски рафинеријски сектор. Као дипломирани инжењер хемије, Бедоус је три деценије радио на руководећим местима у сектору прераде и дистрибуције у највећој светској нафтној компанији ExxonMobil.

БИЛТЕН ННКС Имате ли неке конкретне предлоге?

БЕДОУС: Направили смо шест предлога за политику у овој области који би требало да се нађу у Плану развоја енергетике. Први је окретање ЕУ циљевима из Климатског и енергетског пакета за 2020. годину - иако ће бити потребни циљеви и за период после 2020. године, не би требало доносити обавезујуће одлуке о томе јер има много непознаница. Други је да реалност глобалне конкуренције мора бити препозната у свим одлукама и да утицај на конкурентност мора да буде озбиљно процењен и мерен током њихове примене. Прописи не би требало да постављају ограничења индустријама, као што су рафинерије, која их приморавају да иду даље од прилагођавања смањењу тражње за нафтом у ЕУ. Затим да треба увидети ограничења ситуације у којој би само ЕУ нешто радила и да се схвати зависност са осталим деловима света. Борба против климатских промена биће успешна само кроз глобалну акцију, а Унија треба да анализира приступе других делова света и да тражи сарадњу за климатске промене. Четврти предлог је да политика ЕУ не би требало да бира технологије и правце развоја. Унија би требало да промовише стално смањивање емисије угљеника и да дозволи да тржиште уведе ефикасност. Затим је потребна пажљива процена утицаја на ЕУ, све државе и регионе јер иако се одлуке могу донети на нивоу ЕУ утицај на индустрију, укључујући и рафинерије, запошљавањем заједницу, осетиће се локално. На крају, Унија мора да буде јединствена и да одржи конкурентно и отворено тржиште. ЕУРОПИА жели да на активан и конструктиван начин допринесе развоју политика које ће заштитити сигурну и одрживу производњу, снабдевање и коришћење нафтних деривата, обезбеђујући компетентне и експертске савете институцијама ЕУ, владама држава чланица и целом друштву.

БИЛТЕН ННКС Можете ли да објасните како ће сирова нафта наставити да буде важан део енергетског микса, посебно за Европу?

БЕДОУС: На основу прогноза Међународне енергетске агенције (Светски енергетски преглед за 2010. годину), нафтни деривати ће и наредних деценија наставити да играју важну улогу у ЕУ. Упркос смањењу тражње за дериватима нафте од 11 одсто до 2030, и даље би могли да чине 30 одсто потрошње примарне енергије или евентуално 20 одсто до 2050. године. Нафта ће остати главни енергент за транспорт 2050. године чак и у најамбициознијем сценарију ове Агенције, са уделом од 55 одсто потрошње енергије за транспорт.

Владимир Спасић

lation make it harder for the refinery sector to compete internationally and to survive - in other words, that hasten the natural decline of the sector. Which adverse consequences You expect?

Chris Beddoes joined Europa in January 2008 and is responsible for the Energy and Climate portfolio, covering in particular the impacts of EU policy on Refining. Chris is a graduate Chemical Engineer and has 30 years experience with ExxonMobil in Refining, Supply and Distribution. He subsequently became European Pipeline and Distribution Operations Manager, covering ExxonMobil interests in pipelines and terminals in 12 European countries, before joining Europa in early 2008.

BEDDOES: The EU refining industry is impacted by a number of policies and legislation which affect the industry's competitiveness versus other regions. These climate and environmental policies and legislation such as EU Emission Trading Scheme Directive, Fuel Quality Directive, Industrial Emissions Directive and the proposal for the Energy Efficiency Directive are EU only

legislation which are not replicated in other regions of the world with which we compete. In addition the Competitive Low Carbon Economy Roadmap and the White Paper on the Future of Transport set very ambitious targets for emissions reduction by 2050

☐ Low carbon Economy = 80-95% emissions reduction by 2050

☐ Transport White Paper = 60% emissions reduction in transport

These policies and legislation could force the EU refining industry to cut capacity faster than market demand decrease which will affect the EU in terms of security of supply, and competitiveness of the EU and national economies and employment. EU refiners will see an economic future in the EU if the conditions are right to maintain competitiveness and ensure sustainability of large and long-term investments.

By Vladimir Spasic

ВЕСТИ ИЗ СВЕТСКОГ НАФТНОГ САВЕТА

World Petroleum Council

Светски нафтни савет
– World Petroleum Council
– WPC

Светски нафтни савет (WPC) је једина међународна организација која представља све области у нафтном сектору. Основан је 1933. са мисијом да промовише управљање светским изворима нафте за добробит човечанства. Основна функција WPC је да убрза и олакша дијалог између заинтересованих страна, било да се ради о интерним или екстерним учесницима нафтног сектора, уважавајући кључна техничка, социјална, еколошка и питања управљања ресурсима - трагајући за решењима проблема. Сходно томе WPC кроз форум окупља различите секторе друштва, укршта њихове погледе на одређена питања и својим ставовима предлаже и нуди решења. WPC је посвећен примени научних достигнућа у индустрији нафте и гаса, трансферу технологија и коришћењу светских нафтних ресурса за добробит свих.

Организација Светског нафтног савета

Светски нафтни савет чине Национални комитети више од 60 земаља чланица УН, са пет континената и које производе преко 95% светске нафте и гаса. WPC окупља подједнако чланице ОПЕК-а као и земље нечланице повезујући како државне тако и независне нафтне компаније. Свака земља има национални комитет састављен од представника индустрије нафте и гаса, универзитета и истраживачких институција и државних органа. Управни орган WPC је Савет који се састоји од репрезентативних представника из сваке земље комитета.

Доха, Катар, 4–8.
Децембра 2011.

Сваке три године организује се Светски нафтни конгрес у једној од преко 60 земаља чланица Светског нафтног савета (WPC), почев од првог, одржаног 1933. у Лондону. Од 4. До 8. децембра 2011. Катар ће бити домаћин јубиларног 20. Конгреса, уједно првог у 75-годишњој историји WPC који ће се одржати на нафтом најбогатијем подручју планете - Блиском истоку.

У више од пет дана, преко 5.000 делегата, 600 медија и 550 тематичара учествоваће у програму који покрива све аспекте ове гране економије, од технолошких достигнућа у секторима производње и прераде, преко растуће улоге природног гаса, обновљивих извора и комплементарне енергије, до менаџмента у нафтној индустрији и њених социјалних, економских и еколошких последица.

Познат и као „Олимпијада нафтне и гасне привреде“, Светски нафтни конгрес привлачи кључне актере глобалне нафтне и гасне сцене, од челника компанија, преко претставника влада и других индустријских сектора, невладиних организација и међународних институција спремних да се укључе у дијалог.

Конгрес прати и Светска нафтна изложба, на којима своја достигнућа претстављају национални комитети WPC, који окупљају најпрестижније нафтне и гасне компаније, сервисне и логистичке фирме и произвођачи опреме за ову привредну грану. Претходни, 19. Светски нафтни конгрес одржан је јуна 2008. године у Мадриду, у Шпанији, уз учешће више од 4.000 делегата.

Програм 20. Светског нафтног конгреса

Тема 20. Светског нафтног конгреса гласи: Енергетска решења за све – Промовисање сарадње, иновација и инвестиција. Очекује се да ће се дебата фокусирати на предлагање решења за обезбеђење глобалног приступа за све поузданим, доступним и одрживим изворима енергије, како на средњи, тако и дужи рок.

Да би остварили тај циљ, произвођачи, потрошачи, владе и друштвене организације морају блиско да сарађују како би пронашли иновативне путеве за развој нових нафтних и гасних потенцијала, као и алтернативних извора чисте енергије, стоји у програму Конгреса у Дохи.

Посебну пажњу привлаче одговори са скупа у Дохи на питање обезбеђења дугорочних огромних инвестиција које тражи енергетски сектор, уз обезбеђење повраћаја уложених средстава.

За учешће на пленуму Конгреса, форумима, специјалним седницама, министарским састанцима и округлим столовима, већ се пријавило близу 600 говорника, почев од десетак министра енергије, или нафте, међу којима и руског Сергеја Шматка, кувајтског Мохамеда ел Бусаирија, преко челника водећих светских нафтних компанија, Рекса Тилерсона (ExxonMobil), Роберта Дудлеја (BP) до нове извршне директорке Међународне агенције за енергију (IEA) Марије ван дер Хевен и других.

ВЕСТИ ИЗ НАЦИОНАЛНОГ НАФТНОГ КОМИТЕТА СРБИЈЕ

Национални нафтни комитет Србије - Светског нафтног савета

Србија на конференцији
Светског нафтног савета у
Дохи

Србија ће, преко свог Националног нафтног комитета (ННКС) први пут бити учесник Конгреса Светског нафтног савета (WPC), која се од 4. до 8. децембра ове године одржава у Дохи, Катар.

Извршни одбор ННКС је на седници одржаној 7. септембра утврдио да ће делегацију овог националног тела WPC предводити председник ННКС и саветник премијера Србије за енергетику проф. др Петар Шкундрић.

У делегацији ће бити још проф. др Кирил Кравченко, потпредседник ННКС, проф. др Слободан Соколовић, генерални секретар ННКС, Мирослав Весовић. Председник Скупштине ННКС и чланови ИО ННКС Срђан Михајловић и Зоран Обрадовић.

Петар Шкундрић на челу
Националног нафтног
комитета Србије

Скупштина Националног нафтног комитета Србије именовала је једногласно на (писаној) седници одржаној 22. септембра проф. др Петра Шкундрића за председника овог националног тела Светског нафтног савета.

Др Шкундрић је био министар рударства и енергетике у садашњој Влади Републике

Србије, а после њене реконструкције именован је за саветника премијера Мирка Цветковића за енергетику.

ННКС припрема извештај
о квалитету горива у

Национални нафтни комитет Србије (ННКС) започиње активности на изради Извештаја о квалитету горива у Србији, одлучено је на седници Извршног одбора ННКС, одржаној 7. септембра 2011. године.

Ради повећања сигурности примене стандардних квалитета деривата нафте, у оквиру овог задатка предвиђено је ангажовање независне међународно признате лабораторије.

Скуп о коришћењу
биогорива и његовом
мониторингу

Национални нафтни комитет Србије биће 15. новембра у Београду домаћин првог Информационог скупа који организује ово национално тело Светског нафтног савета – на тему коришћења биогорива на нафтном тржишту и његовог мониторинга. Основни задатак Скупа је да представи примере коришћења и мониторинг система за биогорива на нафтном тржишту у ЕУ земљама, као примере за Србију.

Нафтна привреда између два конгреса врс Ценовна нестабилност обележила сектор нафте

Пословање у бури ценовног хаоса и рецесије пореметило пословне стратегије, али и изменило односе снага на глобалној нафтној сцени. Русија, као водећи произвођач, а Кина као највећи потрошач највише профитирали, док западне рафинерије тону

пише: Владимир Спасић

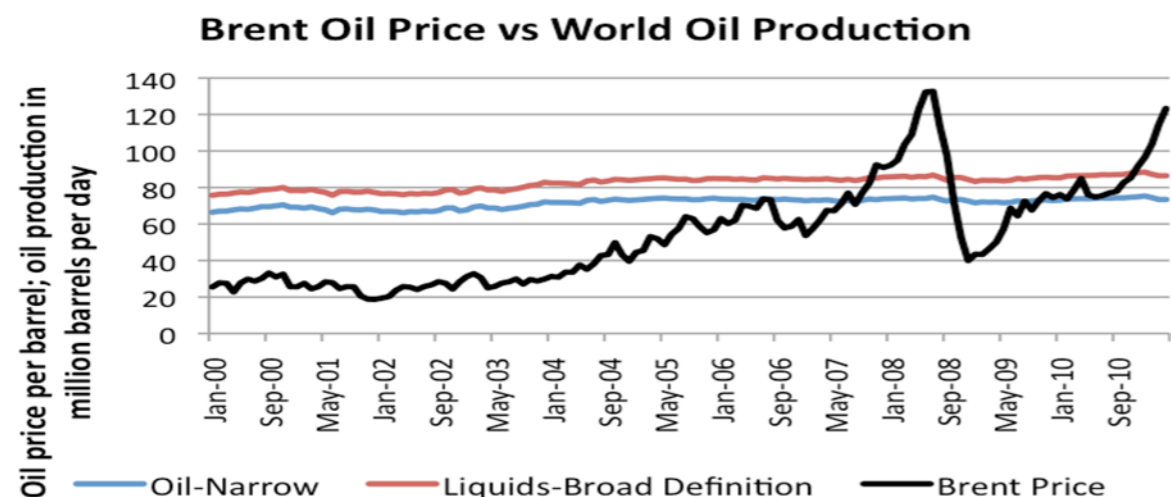
Нестабилност, ценовна пре свега...

... доминирала је нафтним сектором у претходне три године. Јула 2008. године цена барела достигла је историјски максимум од 145 долара, да би већ у наредном децембру пала у једном тренутку на чак 30 долара, а отворила 2009. на једва 40 долара. Годину дана касније се "попела" на 100 долара по барелу, а тренутна цена Брента је опет високо - око 110 долара.

У покушају да нађу тржишну логику, аналитичари су као "кривце" за рекордну цену нафте означили Кину и Индију, којима је требало "гориво" да хране двоцифрени ритам раста

привреда, односно Нигерију и Ирак, где је смањена производња. Међутим, многим то није било баш најсмисленије будући да је светска економија већ тада била у рецесији, која је управо у првом кварталу 2008. оборила потрошњу нафте у односу на претходно тромесеђе за око милион барела дневно.

Истовремено је, за такође милион барела дневно повећана у истом периоду глобална производња нафте. Понуда је дакле била већа од тражње, а елементарна економска доктрина каже да у таквим случајевима цена неке робе или услуге иде на доле. А десило се супротно.

Информативна служба америчког министарства енергије, (EIA) је као разлог навела повећање улагања у берзанске сировине. Наиме, инвеститори и берзански шпекуланти су се повлачили са опадајућих тржишта некретнина и акција и почели да купују велике количине нафте, као и друге сировине, попут житарица и злата. Чланице Организације земаља извозница нафте (ОПЕС) су имале слично тумачење и упозориле да је потребно заштитити прописе и ограничити шпекулације

како би се спречиле ситуације у којима цене сирове нафте, без повећања или смањења производње, расту односно падају. На почетку 2009. године глобална економска криза се појачала, тражња је смањена, и цена сирове нафте је срозана на 40 долара по барелу, што је био најнижи јануарски ниво у претходних неколико година.

Јефтин барел навео је стручњаке из нафтног сектора, а пре свега произвођаче да упозоре да је

то лоше за целу нафтну индустрију. Цена је била значајно испод нивоа који би привукао инвестиције и обезбедио градњу капацитета у производњи и преради неопходних да задовоље будућу тражњу. Стабилна и – како воле да кажу у ОПЕС – "фер цена" требало би да има у виду производњу, тражњу и инвестиције.

Барел је на почетку ове године вредео око 90 долара, да би се сада кретао у распону 100-110 долара. "Брент" је највећу цену достигао средином априла, од 126 долара, што се највише повезује са ратом у Либији и кризом у осталим земљама северне Африке и средњег Истока.

Рецесија једнима маћеха ... другима мајка

Рецесија је зауставила инвестиције у производњу, а рафинерије у Европи пре свега гурнула у црвено. Марже у преради драстично су смањене и рафинерије широм света се боре да одрже профитабилност. Док европски прерађивачи, суочени са додатним еколошким прописима, прете сељењем капацитета на југ, у 2009. години у САД-у је затворено пет рафинерија, укључујући погоне у Делаверу, Њу Џерсију, Калифорнији и Новом Мексику.

Као последица кризе унутар OECD, десиле су се 2009. први пут и промене на месту водећих произвођача и потрошача. Русија је – користећи ОПЕС-ову политику органичења производње - постала највећи светски произвођач и извозник нафте преузимајући прво место од Саудијске Арабије, док је Кина искористила рецесију и кренула преко својих државних нафтних колоса у преузимања и инвестиције широм света - и успут претекла САД прошле године у укупној потрошњи енергије. У оба случаја, уз директно посредовање званичне Москве, односно Пекинга.

Влада Кине схватила је да је сада тренутак да се њене компаније убаце у трку са светским гигантима, да би комбинацијом кредити-инвестиције обезбедила дугорочне изворе горива за бујајућу економију. Тако су ове компаније стигле до Судана, Ирака и Ирана, Венецуеле, Еквадора и Бразила, до чак нафтних пешчара у Канади. Гиганти попут Ексон Мобила и Шеврона свесни су нове конкуренције, којима – како тврде – леђа чува држава, па могу да улазе у подручја комерцијално неизвесна због нестабилних политичких режима.

Ипак, чини се да је за Кину кључна изградња стабилног енергетског савеза са Русијом, баш као што то и Москви обезбеђује огромно тржиште за нафту и гас и аргумент притиска на традиционалне потрошаче у Европи.

Први нафтовод између највећег произвођача нафте, Русије, и највећег потрошача, Кине почео је да ради почетком ове године. Руска мрежа нафтовода, концентрисана у западном Сибиру била је окренута Европи, а нафта се Кини транспортовала возовима, али су 2009. године две

земље одлучиле да то промене. Кина је за градњу нафтовода и уговор о дугорочном снабдевању нафтом позајмила Трансњефту и Росњефту 25 милијарди долара. Овај уговор из 2009. био је део нове стратегије највећег светског потрошача – да преузимањем, купује све слободне производне капацитете у иностранству док траје светска економска криза.

Русија, такође, шири своја тржишта ван Европе, па преко нафтовода ка Кини, намерава да преко луке Козмино снабдева Јапан и Северну Кореју. Док је водећи руски нафташ, Росњефт градио мост ка Кини, друга по снази руска нафтне компанија, Лукоил, ради у Колумбији, Венецуели, Обали Слоноваче, Гани, Египту, Саудијској Арабији, Казахстану, Узбекистану и Азербејџану. Конзорцијум Лукоила и Статоила крајем децембра 2009. године добио је концесију за поље Западна Курна 2 у Ираку.

Овај енергетски мост између Русије и Кине као да је затекао неспремним Брисел, а забринуо Вашингтон, који немају правих одговора, осим да посматрају куда то води.

Све у свему, три године у којима су тржишни механизми препустили место манипулацијама, а политика улази све јаче са регулативом, док рецесија најтеже погађа секторе прераде и дистрибуције. Једни преко државних компанија освајају нове позиције и просторе, док се истовремено постепено распламсава битка за последње велике нафтне депозите на северу Африке, милом, или силом.

СТРУЧНИ ТЕКСТОВИ

Изазови за нафтну привреду

Неизвестан излазак из рецесије – известан улазак зелене енергије

Нафтну привреду осим неизвесног изласка из рецесије, очекује притисак политичке регулативе и конкуренција субвенционисане “зелене” енергије. Шта поручују политичарима и еколозима и на шта упозоравају нафташи?

пише: Владимир Спасић

Упркос опоравку цена сирове нафте у овој години, пре свега због - додуше још неуверљивог - изласка светске економије из рецесије, остаје доста неизвесности и изазова за планере у овом сектору у наредним годинама.

То су, најпре, природа и постојаност глобалног економског опоравка, па притисци за смањење потрошње нафте, немогућност ослањања на тржишне сигнале - кључни за сваку пословну стратегију... Продор без преседана политике у регулисање тржишта енергије, мотивисан очувањем природне средине ... Миленијумски циљеви развоја Уједињених нација, енергетско сиромаштво ...

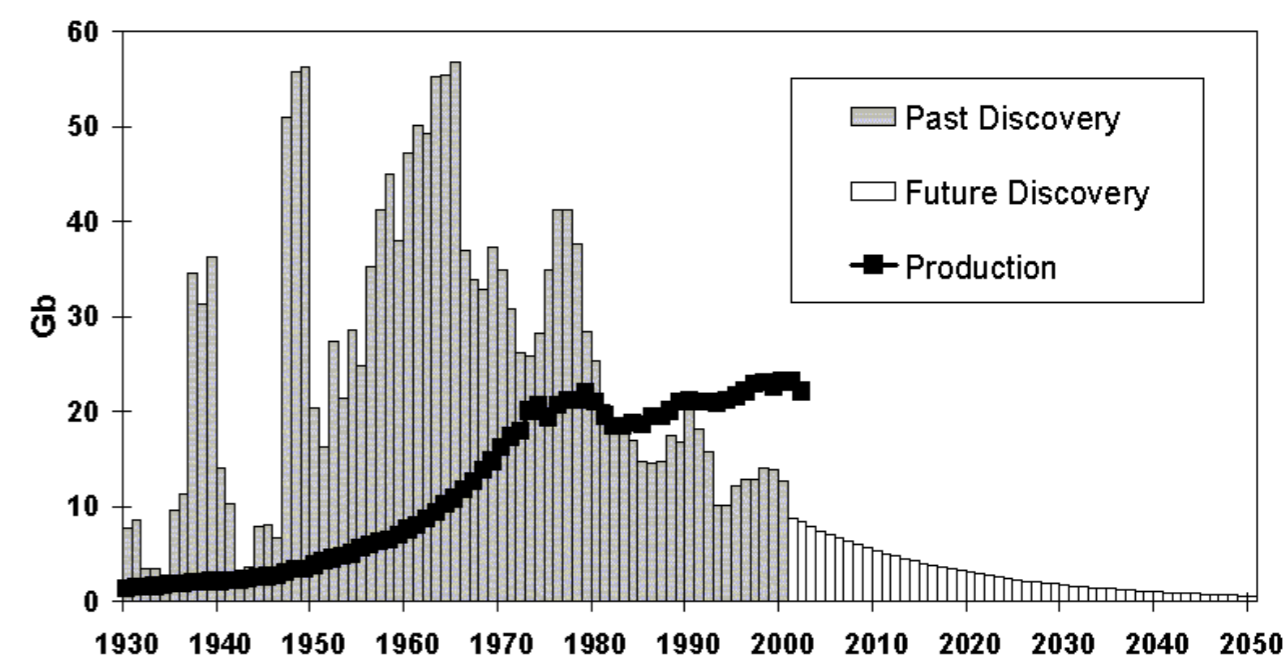
Поједини стручњаци сматрају да је најгори део економске кризе прошао и да је опоравак у току, са прогнозама много бољим него пре годину-две. Међутим, неколико ствари могу да преокрену ову слику.

Кина диктира – OECD кочи потрошњу

Најпре, раст који остаје неуједначен. Надолазеће економије предводе опоравак, са две најмногљудније нације на челу, Кином – која је већ 2009. преотела од САД примат највећег светског потрошача енергије и Индијом. На другој страни, у земљама OECD -а, пре свега онима из Европске уније

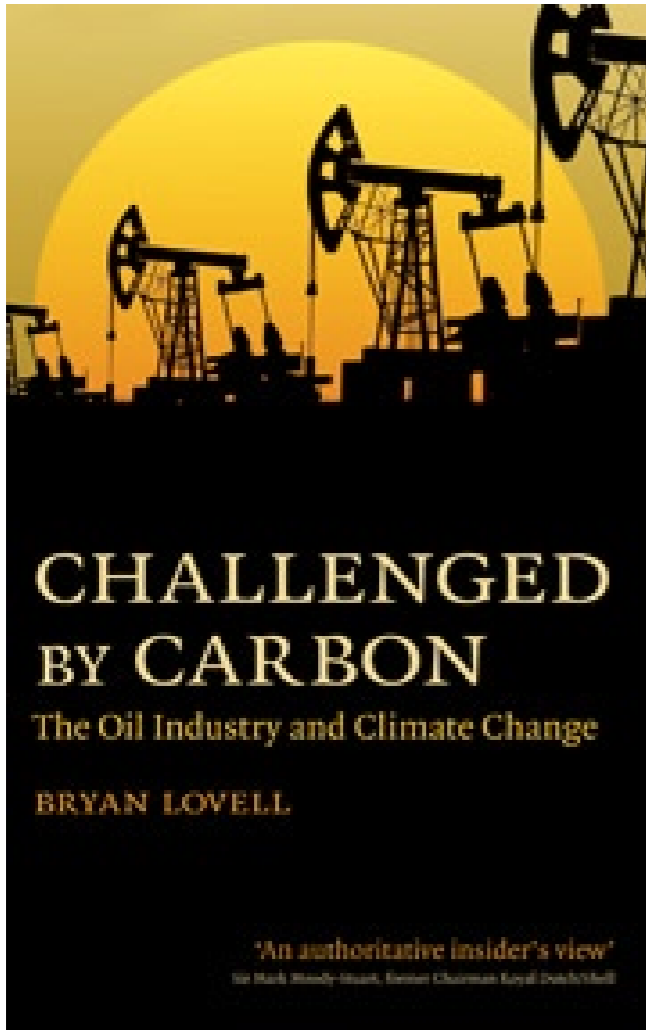

The Growing Gap

Извор: resourceinsights.blogspot.com

(ЕУ), уздрмане дужничком кризом, раст је прилично слаб. На снази су и даље рестриктивни услови кредитирања. Стаитстика још потврђује велику незапосленост и малу потрошачку моћ купаца. Такође, расте забринутост и због најаве влада више земаља да ће због мера државне штедње бити смањени или укинута фискална подстицаја, што ће утицати на економски раст.

Стручњаци Међународне агенције за енергију (IEA) не прогнозирају повећане инвестиције, што ће аутоматски утицати на скроман раст производње сирове нафте. Цена ће и наредних година бити доста нестабилна. Потрошња ће бележити стабилан раст и то због тражње у земљама ван OECD. Половина овог раста ће ићи на задовољавање потреба Кине, пре свега, за горивима у транспорту.

Наредне године обележиће дебате, али и политичке одлуке о смањењу емисија угљен-диоксида (CO₂), што је у непосредној вези са коришћењем сирове нафте. ЕУ, тако, планира да смањи емисију CO₂ за 80-95 одсто до половине овог века. Расправа на тему „Да ли је реално постнафтно друштво?“ у организацији невладине организације „Пријатељи Европе“, одржана летос у Бриселу, можда најбоље говори шта очекује нафтни сектор.

Високи политичари ЕУ, представници

индустрије, академици, лидери невладиног сектора дискутовали су на тему може ли и како Европа да прекине нездраву зависност од нафте и колика би била цена такве одлуке.

Нафтна привреда: Не срљајте грлом у јагоде

“Ипак, претња климатских промена обавезује политичаре да потстакну брзи прелазак са нафте, рекла је Мечтилд Вурсдурфер, шеф сектора за Енегетску политику, планирање и праћење, економске анализе и прекршаје у ЕК.

“Ако наставимо са садашњом политиком остварићемо тек половину планираног смањивања емисије CO₂ до 2050. године”, додала је.

Брајан Ловел, експерт за еколошка питања са University of Cambridge, међутим упозорава да би наставак овог начина производње нафте, претио да на површину земље избаци CO₂ који је природа складиштила у утробу планете протеклих 55 милиона година.

“Петрохемија се може одвојити од нафтне индустрије, али одакле паре за инвестиције у алтернативе?”, указује Пјер де Кетени, директор Петрохемијског сектора Савета европске хемијске индустрије. „Гледајући садашње пословање наше индустрије, можемо до 2030-2040. године да постигнемо смањење емисије CO₂ за 40-50 одсто. Али не видим како се смањење од 80-90 одсто, које пројектује Европска Комисија (ЕК) до 2050, може постићи без великих технолошких открића, крупних промена у пословним моделима, или у понашању потрошача“, рекао је Кетени.

Неопходно је добро промислити даље кораке, сагласни су били учесници расправе – решење није „срљати грлом у јагоде“. Развијена душтва су, наиме, до те мере нафтно зависа, да би чак и постепено одустајање од овог енергента могло бити опасно, а камоли са планом политичара да кроз 40 година сведе на нулу потрошњу нафте. “То би могло да угрози снабдевање енергијом потребно да се стигне и до пола тог пута”, упозорило је Европско удружење нафтне индустрије (EUROPIA).

“Можемо донекле користити друге сировине, али мора да постоји транзиција по фазама. Обновљиви извори енергије, као алтернативе нафти, попут биетанола произведеног од шећера у Бразилу, могли би у теорији да буду део решења, али их трговачке баријере у пракси чине неупотребљивим. Друге замене за нафту, као што су вештачки гајене алге, и даље су у експерименталној фази. Иако активно проучава алтернативне енергенте, аутомобилска индустрија има, такође, резерве и бриге везано за цену замене нафте. “Морамо наћи решење”, каже Петер Долејси, директор у Европској асоцијацији произвођача аутомобила, али додаје: “Да ли, при том, хоћемо да угрозимо економску конкуритивност Европе

повећавањем транспортних трошкова?”

Аутомобилска индустрија улаже у мнобројне алтернативне технологије, укључујући електричну енергију, природни гас, биогориво и моторе на водоник, али не може да нађе алтернативно гориво способно да преузме улогу коју има нафта.

“Електромобили ће, можда, бити повољни за градску возњу и кратка путовања, али не и за велика транспортна возила која преваљују огромна растојања. Осим тог, потрошачи одлучују, јер они купују производе. Потребна је промена навика да би се ствари покренуле”, приметио је Долејси.

На крају, једно од кључних питања које лебди у ваздуху је колико је, заправо, уопште остало нафте. Међутим, тешко да о томе исто мишљење имају и два стручњака. И док IEA каже да је свет

потрошио тек трећину укупних количина лако доступне нафте и да постоји још две хиљаде милијарди барела у дубоким водама и шкриљцима, већина нафтних експерата сматра ову процену невероватном.

IEA, међутим, истовремено наглашава да је време јефтине нафте ефинитивно иза нас. Џон Корбен, главни економиста у IEA, каже да ће цене сирове нафте, највероватније, остати високе. “Али, то је и добра вест – јер чини производно исплативом експлоатацију свих познатих потенцијала нафте”, додао је Корбен.

Удружење за енергетику и енергетско рударство

**ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ**

Удружење за енергетику и енергетско рударство Привредне коморе Србије окупља предузећа из овог сектора регистрована у Републици Србији.

Унапређење пословања и развој енергетских предузећа, рационално коришћење и одрживо управљање енергетским минералним сировинама и другим ресурсима енергије, основна је делатност Удружења.

Активности Удружења:

- Заступање и заштита интереса чланица на националном нивоу:
 - предлагање нових прописа, предлагање измена и допуна постојећих законских и техничких прописа и анализа ефеката примене у пракси
 - активно учешће у радним групама министарстава за израду закона и других прописа, секторски политика и националних планова
 - организовање јавних расправа нацрта закона и секторских политика
- Стална комуникација са предузећима и праћење њиховог рада:
 - одржавање седница Одбора и Групација
 - помоћ у тумачењу постојећих прописа и припрема за спровођење нових
 - међусобно повезивање и сарадња предузећа, повезивање са потенцијалним партнерима и инвеститорима у земљи, земљама ЦЕФТА региона и света
 - информисање чланица о актуелностима из области енергетике и рударства;
 - праћење кретања цена енергената и енергије

- Сарадња Удружења са надлежним министарствима и другим државним институцијама од значаја за рад својих чланица, реализацију и достизање планираних циљева, обезбеђење и поуздано снабдевања потребним енергентима и енергијом и одрживи развој сектора
- Праћење остварења енергетског биланса и предлагање мера за његово остварење
- Анализа тржишта енергената и енергије у Србији, ЦЕФТА региону и ЕУ и израда специјалистичких извештаја и студија
- Јачање партнерства и сарадње са институцијама ЕУ, Енергетске заједнице ЈИ Европе и Европске енергетске заједнице, финансијским институцијама у земљи и иностранству, фондовима и другим међународним економским организацијама, асоцијацијама и институцијама
- Рад на усаглашавању са законодавством ЕУ и учешће у преношењу директива, техничких прописа и стандарда ЕУ у одговарајуће националне прописе
- Организовање едукације, обука и других видова стручних усавршавања
- Повезивање факултета и института са привредом и трансфер знања и технологија, заједничко организовање домаћих и међународних конгреса, симпозијума, стручних скупова, семинара и специјализованих конференција
- Сарадња на пројектима енергетике у оквиру међурегионалне сарадње, Дунавске стратегије и другим пројектима ЕУ

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

Нафтна индустрија Србије

НИС данас

НИС је вертикално интегрисана енергетска компанија, једна од највећих у Југоисточној Европи, са циљем да, у овој области, из националног играча израсте у регионалног лидера. У већинском је власништву руског Гаспром њефта који држи 56,15 одсто акција, док су остали акционари Држава Србија (29,88%) и њени грађани (13,97).

Компанија се бави истраживањем, производњом и прерадом нафте и гаса, као и продајом нафтних деривата, а у складу са својим ресурсима и захтевима тржишта и европског законодавства у 2011. години започела је активан развој енергетског блока.

Приватизација и дубинске реформе довеле су до ефикаснијег пословања, пословног раста у свим правцима основне делатности, што је, уз глобалне тенденције, анализу тржишта и конкуренције, представљало темељ за израду дугорочне стратегије развоја.

У складу са својом мисијом и визијом, компанија НИС је одређена ка одговорном коришћењу природних ресурса и одрживом развоју, примени савремених технологија, повећању укупне ефикасности, и европском стандарду производа и услуга. Компанија негује висок ниво корпоративног управљања и друштвене и еколошке одговорности.

Стратегија компаније

НИС је дефинисао основне правце развоја компаније, према којима ће у средњорочној перспективи, до 2013. године НИС на тржишту Балкана постати растући играч, а од 2020. и лидер по ефикасности. Пет компоненти успеха 2020. јесу:

1. Производња од 5 милиона тона нафте и гаса на годишњем нивоу
2. Прерада од 5 милиона тона на годишњем нивоу
3. Продаја 5 милиона тона нафтних деривата на годишњем нивоу
4. Евро-5 стандард процеса и резултата
5. Вредност акције НИС-а 5.000 динара

У исто време, у склопу трансформације НИС-а у енергетску компанију, предвиђа се рад са алтернативним изворима енергије, производња електричне енергије из гаса, сарадња у области петрохемије и прерада нафтних деривата у производе за крајње потрошаче (пропилен, пластика...).

До 2014. предвиђене су инвестиције у висини од 1,5 милијарди евра, највећим делом у модернизацију прераде, а затим у производна истраживања и развој малопродаје и промета, док ће инвестиције до 2020. бити углавном везане за концесије.

Планирано је да до 2013. компанија повећа бруто добит (ЕБИТДА) два пута, а до 2020. четири пута.

У жељи да у што већој мери ојача спрегу бизниса и друштва, и постане важна карика у развоју заједнице у којој послује, један од стратешких циљева НИС-а јесте и партнерство са општинама и градовима. Преко програма социјалне одговорности, НИС наставља да подржава пројекте

И акције које доприносе бољем животу грађана и укупном развоју друштва.

Истраживање и производња нафте и гаса

Приоритети НИС-а у овој области односе се на раст нивоа производње и увећање ресурсне базе, висок ниво продуктивности, примену нових технологија и метода, ширење делатности у Србији и развој у иностранству, смањење трошкова и повећање инвестиционе ефикасности. То би омогућило производњу од око два милиона тона у наредне три године, а до 2020. пет милиона тона годишње

Прерада

Развој у области прераде подразумева реализацију програма реконструкције и модернизације, према којем ће до краја 2012. бити завршено постројење МХЦ/ДХТ. То ће омогућити производњу најквалитетнијих деривата од четири милиона тона годишње, а онда, у наредних 10 година, и максималан капацитет од пет милиона тона. Осим побољшања квалитета производа, планирано је смањење губитака и сопствене потрошње, оперативна побољшања и увећање марже прераде, као и реализација еколошког програма од 60 милиона евра.

Промет

У компанији је у току модернизација и реконструирање постојеће малопродајне мреже у Србији. Такође се развија правци уља и мазива, бункерисања, битумена, керозина, а интезивно се кренуло и са наступом у региону. Осим стабилног удела на тржишту за основне типове горива и развоја премијалне продаје, НИС појачава

и логистику, извоз, економску ефикасност, конкурентност и квалитет услуге.

Сервиси

Приоритет Сервиса је обезбеђење раста и ефикасности у области производње и раст упослености у НИС-у и у другим компанијама. План је да се Сервиси изађу на међународно тржиште.

НИС, као динамична и модерна компанија чији је циљ да буде конкурентски учесник на европском енергетском тржишту, жели да обезбеди равномеран и стабилан развој свих области пословања, побољшање квалитета производа и услуга, најбољу праксу управљања, као и развој партнерстава са потрошачима, клијентима и друштвеном заједницом.

NIS

GAZPROM NEFT

Људи са енергијом

www.nis.rs

Јавно предузеће „Србијагас“, Нови Сад

Јавно предузеће за транспорт, дистрибуцију, складиштење и трговину природним гасом „Србијагас“, заузима лидерску позицију на домаћем тржишту, а налази се и међу најбољим компанијама у гасном сектору у региону.

Компанија је основана 1. октобра 2005. године, Одлуком Владе Републике Србије, након реструктурирања Нафтне индустрије Србије.

ток Србија“ регистровано је новембра 2009. године у Швајцарској, само месец дана након потписивања Меморандума о гасоводу „Јужни ток“, који су директор Бајатовић и председник Гаспрома Милер потписали у Београду у присуству председника Србије и Русије Бориса Тадића и Дмитрија Медведева. Том приликом истакнуто је да Србија постаје кључни играч на тржишту гаса на Балкану.

Управо у прилог тој чињеници иде и одлука Европске банке за обнову и развој да Србијагасу одобри зајам од 150 милиона евра, који ће највећим делом бити искоришћен за изградњу новог подземног складишта гаса у Српском Итебеју капацитета до милијарду кубних метара, а та средства искористиће се и за одржавање гасоводне мреже, као и за рефинансирање постојећих кредита.

Са завршетком прве фазе изградње, Подземно складиште гаса Банатски Двор располаже капацитетом од 450 милиона кубних метара природног гаса. Његова убрзана изградња иницирана је крајем 2008., а радови су интензивирани током 2009. и 2010. године. У тај пројекат је у последње две године уложено око 30 милиона евра. Складиште сада располаже линијом за производњу капацитета 5 милиона m³/дан и новим компресором снаге 3,5MW и утисне моћи 1,7 милиона m³/дан, а за његов рад изграђено је и опремљено 10 бушотина и бушотинских водова. Потписивањем Уговора о оснивању заједничког предузећа за Подземно складиште Банатски Двор између Србијагаса и компаније Гаспром Германија, фебруара 2010. године прича о, за сада једином, подземном складишту гаса у Србији, полако се заокружује

Споразумом о сарадњи за пројекат „Јужни ток“, Србија је у позицији да постане регионално енергетско чвориште. Прво заједничко предузеће, формирано за изградњу овог гасовода, јесте управо српско-руско предузеће „Јужни ток Србија“. Србијагас је и прво предузеће које је завршило националну студију оправданости за изградњу овог гасовода. Предвиђена дужина овог гасовода на територији Републике Србије је 400 km, пречник ДН

Времеплов Србијагаса, после 1949. године, када је у Великој Греди откривено прво гасно поље, бележи још неколико значајних година, које је обележила изградња гасоводног система у нашој земљи и почетак увоза руског гаса преко Мађарске. Међу најважнијим годинама у историји развоја националне гасне компаније свакако је 2009, јер је тада потписан Основни споразум о сарадњи за пројекат „Јужни ток“ на територији Србије. Документ су у руском граду Сочију потписали генерални директор Србијагаса Душан Бајатовић и председник Управног одбора Гаспрома Алексеј Милер. Заједничко српско-руско предузеће „Јужни

1400, планирани капацитет 34 милијарде кубних метара гаса годишње, а инвестициона вредност око 1,38 милијарди евра. Планирани почетак радова је крај 2013. године, а завршетак изградње и почетак рада гасовода „Јужни ток“ планира се за крај 2015. године.

Јавно предузеће „Србијагас“ данас има девет лиценци за обављање енергетских делатности, и то: за транспорт природног гаса, управљање

Најновији пример добре пословне стратегије и успешног преговарања је изнајужење новог стратешког партнера за Српску фабрику стакла из Параћина. Реч је о конзорцијуму „Glass industry“ из Бугарске, који би Србијагасу, садашњем већинском власнику стакларе, требало да плати око 35 милиона евра, док би у производњу инвестирао око 22 милиона евра. Нови купац обавезује се да реши дуговања СФС према банкама, а заједно са државом реализоваће социјални програм.

транспортним системом, дистрибуцију, управљање дистрибутивним системом, складиштење и управљање складиштем, као и трговину на мало природним гасом за потребе тарифних купаца, трговину ради снабдевања тарифних купаца и трговину природним гасом на слободном тржишту.

Конверзијом нагомиланог дуга за утрошени природни гас у власништво, српска гасна компанија, у лето 2009. године, постала је већински власник ХИП Азотаре Панчево и Српске фабрике стакла Параћин, а исто је и са Метанолско-сирћетним комплексом у Кикинди. Пред крај прошле године Србијагас је, по истом основу, купио и предузеће „Агрожив“ из Панчева. У свим тим фабрикама учињено је много на плану стабилизације производње и очувања радних места. Програма реструктурирања предузећа са великим дуговањима према Србијагасу конципирани су тако да се она трајно пословно-финансијски и технолошки консолидују и да постану стабилне и профитабилне компаније. Заједно са Владом Републике Србије, Јавно предузеће „Србијагас“ настоји да за ове фабрике нађе стратешке partnere, али само под условом да се задржи производња и сачувају сва радна места. Актуелни пословни резултати преузетих предузећа показују и сву успешност економског модела „Србијагаса“.

Пословност и тржишна позиција, стабилно и континуирано снабдевање тржишта Србије природним гасом, као и добра организација и кадровска оспособљеност, учинили су да се Јавно предузеће „Србијагас“ већ неколико година заредом налази на листи пет стотина најуспешнијих компанија у региону централне и југоисточне Европе, као и да буде на самом врху лествице најбољих предузећа у Србији. Предузеће „Србијагас“ спада у ред оних српских компанија које изузетну пажњу поклањају пројектима друштвене и социјалне одговорности. Значајна помоћ упућена је претходних година многим болницама, школама, Српској православној цркви, многим културним и јавним установама, аматерским спортским и уметничким друштвима, али и бројним појединцима, који су управо захваљујући подршци Србијагаса, успели да реше своје животне и егзистенцијалне проблеме. Савремени принципи пословања намећу и високо развијену еколошку свест. Анализе утицаја на животну средину које имају за циљ превентивно деловање и спречавање еколошких акцидената значајна су компонента пословања Србијагаса. „Свет око нас покреће енергија, најбоља је она која га чува“ – препознатљив је мото предузећа које годинама уназад негује партнерство са природом.

Снага
природе

Партнерство са природом
трајна је инвестиција

Транснафта

Транснафта

ЈП Транснафта је основана 2005. године одлуком Владе Републике Србије као јавно предузеће које је задужено да обавља енергетске делатности од општег интереса.

У потпуности смо посвећени испуњавању свих циљева који су су нам поверени од стране оснивача. Трудимо се да за наше клијенте проширимо асортиман услуга како би били у стању да сервисирамо све њихове потребе.

ЈП Транснафта је данас модерна тржишно оријентисана компанија која је у протеклом периоду успела да постигне завидне резултате у свим сегментима пословања. О нашим резултатима треба да говоримо други, а наш је задатак да имамо задовољне клијенте, акционаре и запослене.

Основне делатности предузећа су :

1. Транспорт нафте и нафтних деривата на целој територији Републике Србије,
2. Транспорт деривата нафте продуктоводима на целој територији Републике Србије,
3. Пројектовање, изградња, надзор и одржавање нафтовода,
4. Пружање широког спектра услуга кроз инжењеринг и консалтинг у области цевоводног транспорта,
5. Послови складиштења нафте и деривата нафте.

Мисија предузећа је:

- да квалитетом услуга цевоводног транспорта, његовом ценом, ефикасношћу и професионалним пословањем у значајној мери омогући, безбедни, економични и ефикасни начин транспорта нафте и деривата нафте

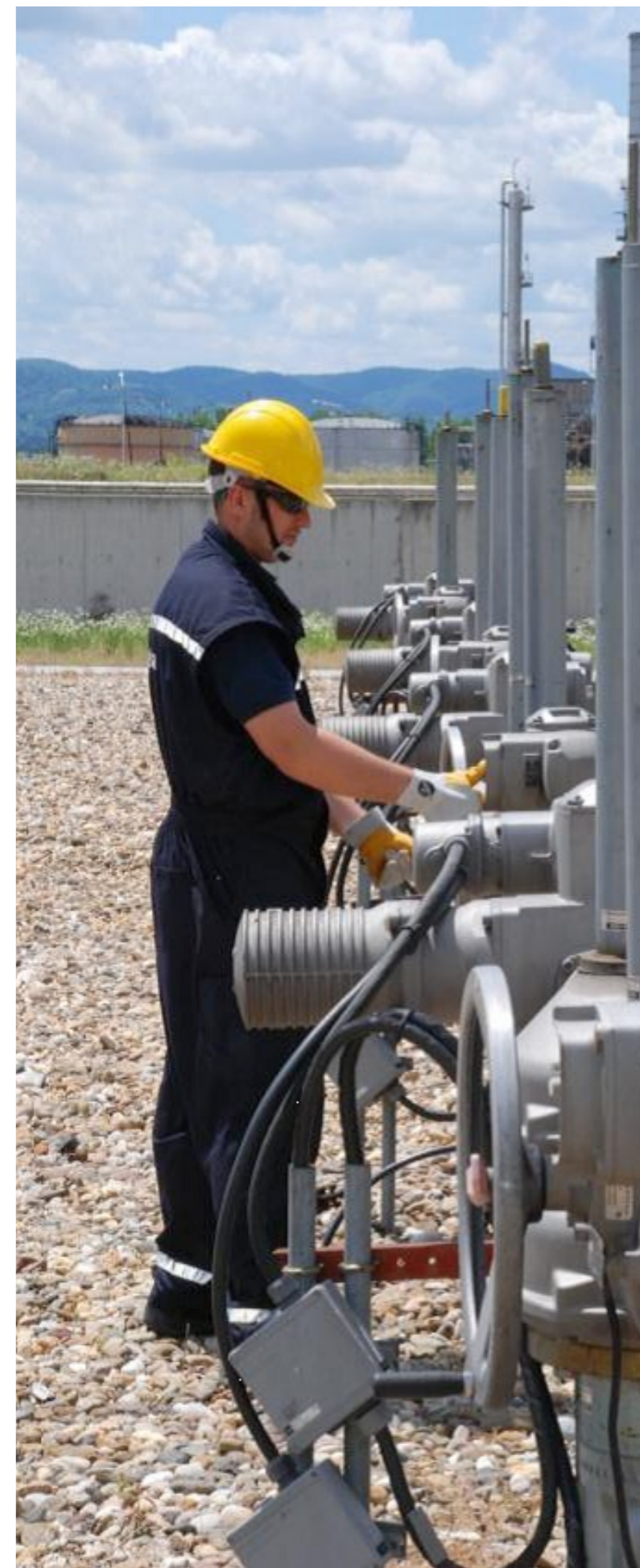
- да на основама свога рада и пословања, перманентно доприноси подизању нивоа енергетске, еколошке, економске и укупне пословне ефикасности,

Визија предузећа:

- је да у делатности цевоводног транспорта нафте и нафтних деривата постане једна од најзначајних компанија у региону југоисточне Европе и да буде препознатљиво по поузданом, квалитетном, економичном и ефикасном транспорту.

ЈП Транснафта је данас решена да заједно са другим заинтересованим компанијама из региона гради нове енергетске коридоре који треба да нас још више повежу. Нова енергетска инфраструктура доприноси бољој сарадњи и разумевању између народа и држава. Она је кључ за заједничку бољу будућност читавог региона. Посебно смо поносни на заједнички рад с компанијама из региона на пројекту Паневропског нафтовода (ПЕОП). Паневропски нафтовод (ПЕОП) ће обезбедити стабилније и сигурније снабдевање нафтом у складу и са циљевама енергетске политике свих држава кроз које ће пролазити.

ЈП Транснафта је константно окренута ка будућности, а развојни пројекти нашег предузећа гарант су успешне енергетској стабилности земље.

Две деценије „Лукоила“

Нафтна Компанија „ЛУКОИЛ“, као прва вертикално интегрисана нафтна компанија у Русији по чијем алгоритму се потом развијала већина предузећа ове гране, формирана је пре 20 година. У новембру 1991. године на препоруку кабинета министара тадашњи председник Русије Борис Јељцин потписао је указ о оснивању државног концерна „ЛангепасУрајКогалимНефтегаз“. На чело концерна је стао први заменик министра нафтне и гасне привреде Вагит Алекперов. У дубокој социјално-економској кризи која је почетком 90-тих година погодила Русију, компанија не само да наставља стабилан рад, већ гради и своју стабилну, дугорочну развојну перспективу.

У априлу 1993. концерн постаје акционарско друштво и добија име које је данас познато широм света – „ЛУКОИЛ“. Следеће године компанија улази у први пројекат ван граница Русије – азербејџански АЧГ, а годину дана касније почиње да ради у Казахстану, где су потом били сконцентрисани главни инострани upstream активи „ЛУКОИЛ-а“. Лукоилове рафинерије појавиле су се, затим и у Источној Европи, а малопродајна мрежа је прескочила Атлантик (САД). Ширило се присуство и у Русији.

Данас „ЛУКОИЛ“ контролише преко један одсто резерви и преко два одсто производње нафте у свету, обезбеђујући скоро петину обима извађене и прерађене нафте у Русији. По висини доказаних залиха нафте и гаса међу три је највеће светске приватне нафтне компаније, а по обиму вађења

Схватајући своју одговорност у очувању човекове околине компанија је пре две године на 115 бензинских станица у земљи уградила сепараторе за пречишћавање отпадних вода формираних на територији објекта, чиме је загађење смањено и до неколико пута.

У компанији „ЛУКОИЛ Србија“ запослено је близу 700 људи, у чије се усавршавање улаже у складу са нормама Социјалног кодекса „ЛУКОИЛ-а“ и Колективног уговора. Једним од приоритета у „ЛУКОИЛ Србија“ се сматра стварање безбедних услова рада запослених, заштита њиховог здравља кроз програме лечења, рекреације и одмора.

нафте и гаса међу првих пет. Бави се истраживањем, вађењем и прерадом нафте и гаса, производњом и дистрибуцијом нафтних деривата, петрохемијских производа и моторних уља.

С тачке гледишта међународне активности посебно у upstream сектору „ЛУКОИЛ“ води и у освајању морских налазишта, радећи у пуном спектру offshore објеката – од плитководних, попут појединих локација Северног Каспија, до океанских на дубини од преко две хиљаде метара на пројектима у Гвинејском заливу.

Приход „ЛУКОИЛ-а“ у 2010. години износио је близу 105 милијарди долара, чист профит преко девет милијарди долара, укупни износ уплата на име пореза је 30,2 милијарде долара (највећи порески обвезник у Русији). „ЛУКОИЛ“ је пример информативне отворености и транспарентности. Једина је приватна руска нафтна компанија у чијем капиталу доминирају мањински акционари.

Нафтна компанија „ЛУКОИЛ“ своју делатност обавља у више од 40 земаља света и запошљава преко 150 хиљада људи широм света.

У Србији је „ЛУКОИЛ“ присутан више од једне деценије. Најзначајнија прекретница у том раздобљу догодила се октобра 2003. године када је купљена српска нафтна компанија „Беопетрол“. Инвестиције „ЛУКОИЛ-а“ у Србији, првенствено у модернизацију мапопродајне мреже, до сада износе преко 400 милиона долара.

„ЛУКОИЛ Србија“ АД је данас други дистрибутер нафтних деривата у земљи и задовољава петину потреба тржишта за овим енергентима. Своју делатност остварује кроз мрежу од 140 бензинских станица и два нафтна складишта. На бензинским станицама „ЛУКОИЛ Србија“ купци поред моторних бензина, дизел горива и течног нафтног гаса могу набавити разноврстан асортиман робе широке потрошње, аутокозметике, моторних уља. Ваља истаћи да су у понуди нафтни деривати који задовољавају најстрожије европске стандарде квалитета, са минималном емисијом штетних материја.

ЛУКОИЛ

ПОКРЕНИ

БУДУЋНОСТ

увек у покрету

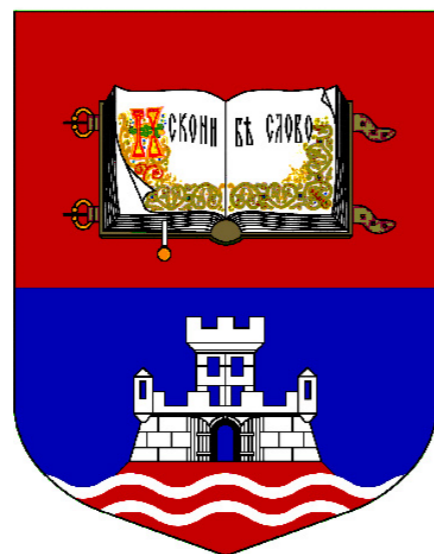
Универзитет у Београду

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ је најстарији и највећи универзитет у Србији, који у свом саставу има 31 факултет и 11 научних института, покривајући на тај начин све области науке и истраживања. Основне, мастер и докторске студије су усклађене са Болоњском декларацијом, и прилагођене реалним потребама друштва. На свим нивоима студија Универзитет у Београду има преко 80.000 студената, са dobrим условима за рад, уз велике могућности међународне сарадње и размене, као и преко 5.000 запослених, што представља велики потенцијал за сваку врсту сарадње. Универзитет у Београду има споразуме и уговоре о сарадњи са скоро 200 универзитета у свету, укључујући и значајне руске државне универзитета као што су Ломоносов, Иваново Универзитет, Московски Рударски Универзитет, Сибирски Индустриски Универзитет. Универзитет у Београду је крајем 2011. године склопио посебан уговор о сарадњи са НИС-Гаспромнефтом, који треба да буде додатни подстицај развоја своих деталности Универзитета у области нафтне привреде и енергетике.

Истраживање и развој је такође усклађено са потребама индустрије, са све јачом везом Универзитета и привреде преко Иновационих центара основаних у последњих неколико година на Машинском, Електротехничком, Технолошко-металуршком и Хемијском факултету, а у фази основања на Рударско-геолошком факултету. Посебну улогу у том процесу имају студенти-докторанти запослени у Иновационим центрима. У истом циљу су основани и Научно-технолошки парк Универзитета у Београду, као Пословно-технолошки инкубатор у кругу техничких факултета.

Посебан значај за даљи развој Универзитета у Београду имају научно-истраживачки институти, који су постали чланице у последњих неколико година, јер обезбеђују бољу везу и сарадњу са привредом и успешнији рад на свим пројектима, посебно међународним.

Захваљујући оваквом наставном и научно-истраживачком потенцијалу, Универзитет у Београду може да понуди све облике сарадње нафтној и гасној привреди Србије, укључујући не само уобичајене облике наставе, него и дошколовање, доживотно учење и семинари за стицање специфичног знања, као и реализацију заједничких пројеката, почев од релативно једноставних пројектантских послова до развоја стратешки важних пројеката.

ФАКУЛТЕТИ ПО МЕРИ БУДУЋНОСТИ СРБИЈЕ

Факултети Универзитета у Београду су високошколске установе које образују стручњаке из свих научних области на основним, дипломским и докторским студијама. Уз то факултети се баве иновацијом знања, стручног образовања и усавшавања из матичних области, као и научноистраживачким радом. Наставни програми су већ годинама усаглашени са програмима најпознатијих факултета и универзитета сличне или исте делатности у свету. Студије су често мултидисциплинарне, али и конкретне - оне припремају младе кадрове за различите задатке у пракси. У области нафтне привреде, посредно или непосредно, издвајамо следеће факултете и институте:

Рударско-геолошки факултет будућим студентима нуди седам акредитованих студијских програма: Хидрогеологија, Инжењерство нафте и гаса, Геотехника Рударско инжењерство, Геологија, Геофизика и Инжењерство заштите на раду и заштите животне средине. Осим стандардног школовања, рада у добро опремљеним лабораторијама и једном од најмодернијих Рачунарских центара на Универзитету, будући инжењери рударства и геологије имају и теренску праксу као део обавезне наставе. Практика се изводи у најугледнијим и највећим српским предузећима (ЕПС, НИС, Транснафта, Србијас), у природном амбијенту, где се студенти директно упознају са природним феноменима и процесима које проучавају. Поред тога, Рударско-геолошки

факултет активно учествује у реализацији бројних научно-истраживачких пројеката, привредним пројектима, стручним симпозијумима и скуповима у иностранству и земљи. Стручњаци Рударско-геолошког факултета су ангажовани на изради националних стратешких, планских и законодавних докумената у циљу даљег економског и енергетског

развоја Србије. На Рударско-геолошком факултету је покренута иницијатива за оснивање Иновационог центра, који ће додатно допринети успешном раду на свим пројектима факултета.

Машински факултет образује стручњаке из свих области машинства на основним, дипломским и докторским студијама. Од посебног интереса за нафтну индустрију су процесна техника, индустријско инжењерство, машинске конструкције и механизација, заваривање и заварене конструкције, аутоматско управљање, отпорност материјала, технологија материјала, енергетика, као и друга усмерења на којима студенти уче да пројектују, одржавају и унапређују индустријску опрему. Посебна пажња се посвећује лабораторијском раду и пракси, као обавезном делу наставе. Машински факултет активно учествује у реализацији бројних међународних и националних научно-истраживачких пројеката, као и у сарадњи са привредом. Иновациони центар Машинског факултета је основан 2006. године, као први такве врсте у Србији. Данас у Иновационом центру ради преко 30 младих инжењера, мастера машинства, који у оквиру својих докторских студија раде на пројектима од значаја за индустрију. Осим тога, 13 доктора наука је тако ангажовано на научно-истраживачким, развојним и иновационим пројектима, укључујући сарадњу са привредом.

Технолошко-металуршки факултет образује стручњаке широког спектра хемијског инжењерства, укључујући аналитичку хемију и контролу квалитета, инжењерство заштите

животне средине, неорганску хемијску технологију, опште техничке науке, општу и неорганску хемију, органску хемијску технологију. Иновациони центар Технолошко-металуршког факултета је основан 2010. године, запосливши велики број студената доктораната, који заједно са својим професорима раде на реализацији бројних међународних и националних научно-истраживачких и иновационих пројеката, и учествују у сарадњи са привредом.

Електротехнички факултет образује стручњаке из свих области електротехнике на свим нивоима студијама, укључујући електроенергетске мреже и системе, електронику, енергетске претвараче и погоне, рачунарску технику и информатику, софтверско инжењерство, телекомуникације и информационе технологије, микроталасну технику, управљање системима и обраду сигнала. Иновациони центар Електротехничког факултета неколико година успешно ради на великом броју истраживачко-развојних и иновационих пројеката. Студенти Електротехничког факултета су познати по неколико успеха које су остварили последњих година у међународној конкуренцији у области иновација.

Грађевински факултет образује стручњаке из свих области грађевинарства (конструкције-хидротехника и водно-еколошко инжењерство) и геодезије, укључујући геоинформатику. Професори Грађевинског факултета, заједно са својим сарадницима, учествују у свим важнијим пројектима у Србији у области грађевинарства и геодезије.

Факултет организационих наука (ФОН) образује стручњаке за Информационе системе и технологије, Менаџмент и организација, Управљање квалитетом и низ других дисциплина које обезбеђује ефикасно управљање великим системима. Посебна погодност се нуди запосленим студентима на свим нивоима, увођењем студија на даљину.

Институт за хемију, технологију и металургију се између осталог бави хемијским инжењерством, микроелектронском технологијом, материјалима и ремедијацијом.

Института 'Михајло Пупин' (ИМП) представља синтезу научног и експертског знања у широком спектру области као што су: електроника, аутоматика, рачунарство, телекомуникације, информациони системи и софтверско инжењерство. Због тога и производни асортиман Института, чини веома широк дијапазон решења намењених у највећој мери пословним системима и великим предузећима. Последњих година ИМП је развио телекомуникационе уређаје и контролне системе за потребе ЕПС-а, који су се показали конкурентни најјачим светским фирмама из те области.

Електротехнички институт 'Никола Тесла', као најстарији научни институу у Србији, има велико искуство у свим пословима везним за

електроенергетске система, укључујући њихову анализу, моделирање, планирање, управљање и експлоатацију. Институт се такође бави термографским истраживањем, техником уземљења, кабловском техником и развојем специјалних уређаја.

Институт за физику, осим врхунске науке, познат је и по СуперЦомпутинг центру, капацитета довољног за најзахтевније симулације. Заједно са Институтом Винча, такође је познат по највећем броју научних радова у врхунским часописима.

Универзитет у Новом Саду

ОБРАЗОВНИ И НАУЧНИ ПОТЕНЦИЈАЛ НА УНИВЕРЗИТЕТУ У НОВОМ САДУ

Централна функција Универзитета је високо образовна делатност која се реализује на преко 300 студијских програма основних, мастер, специјалистичких и докторских студија у многобројним областима природно-математичких, техничко-технолошких, друштвено-хуманистичких, медицинских наука и уметности. Научно-истраживачке активности, као други стуб на којем стоји и развија се данашњи Универзитет у Новом Саду (УНС), реализују се кроз фундаментална, примењена и развојна истраживања, у свим научним пољима, као и кроз уметничко-истраживачки рад. У овим активностима и пројектима поред професора и истраживача, учествују студенти мастер, специјалистичких и докторских студија. Тренутно се на УНС реализује преко 400 научних, истраживачких и других врста пројеката, од чега је 8 FP6, 7 FP7, 5 EUREKA, 15 COST и 1 SCOPES пројекат. Већина пројеката концентрисана је на факултетима са најразуђенијом структуром научних области: Факултету техничких наука, Природно-математичком, Пољопривредном и Филозофском факултету.

Новосадски Универзитет постао је препознат по реформској оријентисаности, и као један од водећих универзитета у Србији у процесу синхронизовања и укључивања у токове развоја и примене стандарда Европског простора високог образовања. Поред научних пројеката, на Универзитету се реализује и значајан број других врста пројеката, међу којима ТЕМПУС пројекти, усмерени ка процесима реформе наставе, студијских програма и високо образовног система. Тренутно се реализује укупно 30 ТЕМПУС пројеката, међу којима је Универзитет координатор у пет пројеката.

За развој сарадње Универзитета и Нафтне индустрије Србије посебно су релевантне оне образовно-научне области на Универзитету од значаја за развој производне и пословне делатности НИС. Један од примера је Технолошки факултет, који дуго година негује сарадњу са НИС-ом кроз организовање стручне праксе студената завршних година, стручне посете и боравак студената и наставног особља, израду семинарских, завршних и дипломских радова студената, организацију научних и стручних скупова. Студенти завршних година основних-академских и мастер студија обављају стручну праксу како у Рафинеријама у Новом Саду и Панчеву, тако и у лабораторијама и

на нафтним пољима. Студенти добијају конкретне пројектне задатке од наставника које током стручне праксе решавају уз помоћ инжењера технолога из НИС-а. Такође, они сагледавају улогу и обавезе инжењера у процесима прераде нафте, контроле физичко-хемијских карактеристика нафте и нафтних деривата и управљања заштитом животне средине у нафтно-петрохемијској индустрији. На тај начин омогућава се брже и ефикасније укључивање будућих дипломираних инжењера технологије у систем организације и пословања НИС-а.

Катедре за нафтно-петрохемијско инжењерство и за хемијско процесно инжењерство Технолошког факултета УНС-а организују стручне посете постројењима у Рафинерији Нови Сад (атмосферске и вакуум ректификације, платформинга, хидродесулфуризације, хидрофинишинга, производње водоника и битумена, припреме воде и третмана отпадних вода, те пилот постројењу за олигомеризацију). Редовне образовне активности укључују и посете постројењима у Рафинерији Панчево (флуидни каталитички крекинг и алкилација), Рафинерији гаса у Елемиру, Централној лабораторији у Новом Саду, сабирно-отпремној станици у Турији, погону за производњу пијаће воде Јазак...

Добра сарадња Технолошког факултета и НИС-а огледа се и у бројним семинарским, завршним и дипломским радовима студената. До сада је обрађено преко 50 дипломских радова који су се бавили проблематиком из технологије прераде нафте, производа нафте, пројектовања

технолошких процеса и заштите животне средине. Важно је напоменути да од 2010. године НИС додељује корпоративну стипендију за два најбоља студента смера Нафтно-петрохемијско инжењерство.

Више од 15 година катедра за Нафтно-петрохемијско инжењерство организује традиционални семинар под називом „Јесењи сусрет студената нафтно-петрохемијског смера“, на којем студенти завршних година излажу семинарске радове рађене уз помоћ наставника и сарадника са Катедре. Радови су са тематиком из области производње, прераде и примене нафте и гаса, петрохемије и алтернативних горива. Као гости предавачи учествују и запослени из НИС-а који излажу актуелне теме из нафтно-петрохемијске индустрије.

Сарадња се реализује и кроз организацију научних и стручних скупова. Већ десет година Технолошки факултет организује међународну Летњу школу „Center of Applied Spectroscopy-Instrumental Analysis/International Summer School“. Учесници међународне летње школе су студенти мастер и докторских студија са универзитета из земаља југоисточне Европе: Чешка, Бугарска, Мађарска, Румунија, Македонија, Словенија, Босна и Херцеговина... Полазницима летње

школе омогућена је посета лабораторијама и постројењима Рафинерије у Новом Саду, а као гости предавачи традиционално учествују и инжењери из НИС-а излажући теме из области заштите животне средине.

СТРАТЕШКА САРАДЊА УНИВЕРЗИТЕТА И НИС-а

Сарадња Универзитета у Новом Саду и Нафтне индустрије Србије карактерише разноврсна и богата дугогодишња традиција, заокружена потписивањем Уговора о стратешкој сарадњи почетком 2010, која је била година прославе пола века од оснивања УНС. Фокус ове стратешке сарадње је у сфери образовања, истраживања и трансфера знања којим УНС може пружити допринос развоју интелектуалног капитала НИС-а путем школовања стручњака у областима високог образовања од значаја за НИС, затим кроз стручно усавршавање запослених у НИС-у, реализацију научно-истраживачких радова и научног-консултативних услуга. Захваљујући овој стратешкој сарадњи, кроз четири досадашња анекса Уговора, поједини факултети у саставу УНС реализују низ активности у сарадњи са НИС-ом.

Током 2010. године реализована је обука за рад у програму Microsoft Excel за 110 запослених у НИС-у и два једнодневна едукативна тренинга у виду модула из области „Савремени трендови управљања заштитом животне средине у нафтној индустрији“ за 20 запослених НИС-а. Поред тога, веома је значајна сарадња која је остварена са Фондом за стипендирање и подстицање напредовања даровитих студената и младих научних радника и уметника Универзитета о стипендирању укупно шест најуспешнијих студената Универзитета у области руског језика и књижевности на Филозофском факултету, нафтно-петрохемијског инжењерства на Технолошком факултету, гасне и нафтне технике, електроенергетике и инструментације и мерења на Факултету техничких наука у школској 2010/2011. години, као и укупно пет најуспешнијих студената нафтно-петрохемијског инжењерства на Технолошком факултету, гасне и нафтне технике, инструментације и мерења и инжењерства заштите животне средине на Факултету техничких наука у школској 2011/2012. години.

Такође, на основу стратешке сарадње УНС и НИС-а, до сада су реализоване активности на Факултету техничких наука. Наиме, организоване су МВА студије за полазнике из НИС-а, а до краја ове године ФТН ће организовати два семинара из области заштите животне средине (ремедијација земљишта и управљање отпадом). Поред тога, у оквиру издавачке делатности Факултета објављен је превод са руског на српски језик, као и графичка припрема, штампање и издавање књиге „Управљање великом компанијом“ аутора К. Кравченка и П. Мешалкина. Књига је штампана у оквиру едиције ФТН-а „Техничке науке – увеници“ и представља део стручне литературе МВА студија на овом факултету.

У децембру 2010. године, УНС и НИС заједнички су организовали дводневни семинар у виду модула на тему „2011 – Тржиште нафтних деривата у Србији“ у Вршцу. Поред тога, за 2011. Годину договорена је организација и реализација више едукативних програма за запослене у НИС-у: два једнодневна едукативна тренинга у виду модула из области „Савремени трендови управљања заштитом животне средине у нафтној индустрији“, дводневна радионица „Ремедијација замљишта загађеног нафтом и нафтним дериватима“ дводневни семинар „Управљање опасним отпадом у нафтној индустрији“, као и стручно усавршавање запослених НИС-а и заједничко учешће у оквиру научно-истраживачких пројеката у земљи и иностранству од обостраног интереса. У октобру 2011. године започета је реализација специјалистичког курса „Технологија прераде нафте“ за економисте НИС-а ради унапређења њихових компетенција према потребама посла који обављају.

Поред тога, сарадња НИС-а и Технолошког факултета Универзитета у Новом Саду последње

две године реализована је кроз активности Катедре за нафтно-петрохемијско инжењерство која је организовала семинар из области управљања заштитом животне средине „ХСЕ у нафтној индустрији“. Предавања су обухватила актуелне теме из области заштите, безбедности и управљања заштитом животне средине, као што су: ХСЕ и нафтна индустрија – Основни принципи организовања и функционисања.

Циљ обуке је упознавање економиста са основним технологијама прераде нафте, као и оспособљавање полазника да након завршене обуке самостално изводе анализе технолошких процеса и материјалних биланса производње рафинерије нафте, закључке о квалитету остварене производње, раду постројења, као и њиховим могућностима, ограничењима и карактеристикама на примерима постројења РНП и РНС. Неке од тема које се обрађују на курсу су: физичко-хемијске карактеристике нафте, типови нафте, типови рафинерија, рафинерије у ЕУ, Русији, Србији и окружењу, процеси сепарације нафте – атмосферска и вакуум ректификација, термички и каталитички процеси прераде нафте, производња и блендинг бензина и дизела. Предавачи на курсу из области Технологија прераде нафте су проф. Др Слободан Соколовић и доц. др Драган Говедарица.

За текућу годину уговорено је и ангажовање Департамента за грађевинарство и геодезију Факултета техничких наука УНС-а и Научно-техничког центра НИС-а на пословима истражних радова и процене стања АБ темеља прстена резервоара ФБ-1114 у Рафинерији нафте Панчево, као и реалација техничке контроле главног пројекта санације овог резервоара.

ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УНИВЕРЗИТЕТУ

Универзитет у Новом Саду најстарији је универзитет у АП Војводини и други највећи универзитет у Србији. Оснивач Универзитета је Аутономна Покрајина Војводина и он је једини државни универзитет на њеној територији.

Универзитет у Новом Саду у свом саставу има факултете као високошколске јединице са статусом правног лица и без статуса правног лица, институте као научне установе са својством правног лица као и друге високошколске и организационе јединице, лоциране у четири града АП Војводине: Нови Сад, Суботица, Зрењанин, Сомбор. Данашњи Универзитет чине: Филозофски факултет у Новом Саду, Пољопривредни факултет у Новом Саду, Правни факултет у Новом Саду, Технолошки факултет у Новом Саду, Економски факултет у Суботици, Факултет техничких наука у Новом Саду,

Медицински факултет у Новом Саду, Природно-математички факултет у Новом Саду, Академија уметности у Новом Саду, Грађевински факултет у Суботици, Технички факултет „Михајло Пупин“ у Зрењанину, Факултет спорта и физичког васпитања у Новом Саду, Педагошки факултет у Сомбору, Учитељски факултет на мађарском наставном језику у Суботици. У саставу Универзитета налазе се и Истраживачко-развојни институт за прехранбене технологије и Истраживачко-развојни институт за низијско шумарство и животну средину. Интердисциплинарни и мултидисциплинарни програми другог и трећег степена студија имају дугогодишњу традицију на Универзитету, те се, поред факултета и института, у саставу данашњег Универзитета налази и Асоцијација центара за интердисциплинарне и мултидисциплинарне

студије и истраживања (АЦИМСИ), УНЕСКО катедра за студије предузетништва (УЦЕС), Универзитетски центар за примењену статистику (УЦПС) и Универзитетски центар за развој образовања (УЦРО).

Централна функција Универзитета је високо образовна делатност која се реализује на преко 300 студијских програма на сва три степена студија у оквиру техничко-технолошких, природно-математичких, друштвено-хуманистичких и медицинских наука, као и уметности. Универзитет улаже велике напоре на интензивирању међународне сарадње и развијању процеса интернационализације. Током 2010. године, Универзитет у Новом Саду председавао је Дунавском ректорском конференцијом, а координатор је Седме приоритетне области Стратегије Европске уније за Дунавски регион – Друштво засновано на знању. Дугогодишњи је активни члан Европске асоцијације универзитета (EUA), Дунавске ректорске конференције (DRC),

Међународног интеруниверзитетског центра (IUC), Европске универзитетске фондације (EUF-CE), Средњоевропске универзитетске мреже за размену студената и професора (СЕЕПУС), Балканске универзитетске мреже (BUN), Асоцијације универзитета карпатског региона (ACRU), Униадрион универзитетске мреже (UNIADRION) и Аладин универзитетске мреже (ALADIN).

Јединствено обележје Универзитета је универзитетски кампус површине 259,807 м², на левој обали Дунава, у непосредној близини центра града Новог Сада. Поред административне зграде Универзитета, у кампусу се налазе факултети, студентски центар са два студентска дома и централним студентским рестораном, хотел са апартманима за привремени смештај младих наставника и сарадника, Завод за заштиту здравља студената, спортско-рекреативни садржаји и веома леп студентски трг.

Контакт:
Универзитет у Новом Саду
Трг Доситеја Обрадовића 5, Нови Сад
Телефон 021 485 2020, Факс 021 450 418
E-mail: rektorat@uns.ac.rs
Web: www.uns.ac.rs

Макета будућег седишта Универзитета

Универзитет у бројкама

Број студената – I степен студија	42.940
Број студената – II и III степен студија	5.475
Број запослених	4.546
Број наставника, сарадника и истраживача	3.297
Број ненаставног особља	1.249
Број студијских програма на свим нивоима студијама (према Конкурс за упис у школску 2010/2011. годину)	310
Број промовисаних доктора наука:	
- у 2010. години	136
- укупно од оснивања Универзитета до краја 2010. године	3.123

ЧЛАНИЦЕ ННКС

Годину дана након оснивања

На путу стицања поверења

Активности и остварени ефекти, оправдали су очекивања оснивача Удружења нафтних компанија Србије. Шест компанија, значајних учесника на тржишту деривата нафте Србије, окупило се крајем прошле године, у првом реду око идеје афирмације професионализма и етичких принципа пословања у нафтној привреди земље. Убрзо након оснивања удружењу су се придружиле још четири компаније, тако да УНКС данас чине:

- ECO SERBIA, Београд, члан Hellenic Petroleum групе,
- INTERMOL, Београд, члан MOL групе
- OMV Србија, Београд, члан OMV Холдинга
- RETROBART AVIA, Београд, део интернационалног система AVIA,
- ЈП ТРАНСНАФТА, Панчево
- INA Београд, члан INA групе
- НАФТАСЕМ, Нови Сад
- ИНТЕР ГАС, Београд
- ЕВОЛУЦИЈА 2004, Београд и
- НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ у саставу Газпром Нефта, у статусу посматрача

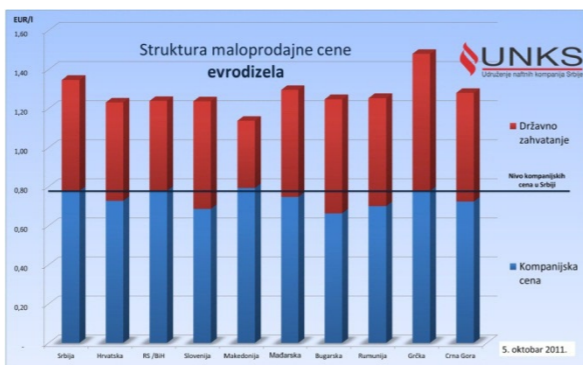
Повезане у овакве и сличне асоцијације, нафтне компаније у многим развијеним земљама Европе, већ годинама доприносе бољој организацији и функционисању националних нафтних тржишта. Управо ради размене тих искустава УНКС је успоставио иницијалне контакте са удружењима у Румунији, Бугарској, Мађарској, Великој Британији, Словенији и Хрватској, а очекујемо ускоро успостављање сарадње и са колегама у другим земљама региона и Европе. На позив хрватске Удруге трговине нафтом и нафтним дериватима, делегација УНКС-а је почетком јула посетила Загреб. На веома садржајном састанку хрватске колеге су поделиле са нама драгоцену искуства у вези са усклађивањем националних прописа са

европском регулативом, процесом који је Хрватска недавно окончала.

Са посебним задовољством УНКС је прихватио позив да буде један од оснивача Националног нафтног комитета Србије-Светског нафтног савета. Активно учествује у свим активностима Националног комитета, од оснивања Билтена, до израде свеобухватне Анализе тржишта деривата нафте Србије, у чијој реализацији се Удружење нафтних компанија Србије појављује као носилац активности. По први пут као држава Србија, наша земља ће се представити на конгресу WPC-а у Дохи, а представник УНКС-а у делегацији Србије биће Зоран Обрадовић, председник Управног одбора наше асоцијације.

Окупљени око јединствених пословних ставова

Од самог почетка рада, УНКС је држави понудио партнерство у стварању предузетничке атмосфере, у којој би важили принципи слободне конкуренције. У садржајним расправама, унутар асоцијације, искристалисали су се заједнички ставови око низа питања. Тако је од државних органа тражено, да компаније које су доследне у поштовању законских оквира пословања, својом активнијом улогом заштити од нелојалне конкуренције, сузбије сиво тржиште повећало трошкове промета горива у Србији, што се свакако одражава и на крајњу цену производа и обезбеди равноправни статус за све актере на тржишту. Такође је указано да је увођење

нових доприноса и драстично повећање појединих такси у последњих годину дана, у великој мери свих компанија на тржишту Србије.

УНКС подржава уређење тржишта јасно дефинисаном и спроводивом регулативом, али не на рачун умањења или елиминисања конкурентности. Међутим с друге стране честа измена регулативе, непотребно уноси велику дозу неизвесности у област инвестиција и пословања уопште. Такође је у појединим случајевима настављена пракса доношења аката којима се уређује тржиште деривата нафте, а да ни једна компанија чланица, или Удружење, нису консултовани у погледу дефинисања приступа неком питању, или ради изношења стручног става о садржају неког акта. Као последица тога донети су Правилници који прометнике обавезују на непотребне вишемилионске инвестиције, имају низ стручних пропуста и захтевају допуну због недоречености. Тако да УНКС планира посебно да се активира на унапређењу комуникације са надлежним државним органима. На тај начин између осталог желимо да спречимо доношење прописа са дискриминаторским ефектом који би могли да уведу неки од видова монопола у промет деривата нафте, што не иде у прилог ни потрошачима, ни држави, ни компанијама.

Комуникација и чланство у удружењу

Интензивна комуникација са ресорима енергетике и трговине у надлежним министарствима, као и Управом царина започета је одмах по оснивању. Мада нисмо до краја задовољни нивоом комуникације, уверени смо да су наши до сада изнети ставови бар делимично допринели унапређењу функционисања тржишта. Комуникацију са медијима и најширом јавношћу УНКС све више усмерава преко свог

Интернет сајта, на адреси www.unks.rs, који се од покретања непрекидно допуњава новим садржајима, у зависности од интересовања. Посебну пажњу медија, пре свега из Србије и земаља у окружењу, привлаче недељни прегледи просечних малопродајних цена у земљама региона. Ажурирање ових података се ради од маја 2011 године, а на сајту су доступне анализе два месеца уназад.

УНКС је отворено за сарадњу са свима који

послују на тржишту Србије, било кроз чланство у УНКС, било кроз сарадњу у реализацији одређених активности.

У сваком случају пред УНКС-ом је дуг пут очувања и стицања поверења садашњих и будућих чланова, институција државе и потрошача, а све у циљу јачања професионализма и етичких принципа пословања, у привредној грани од чијег функционисања на најдиректнији начин зависи развој целокупног друштва.

Српска нафтно гасна асоцијација – СНАГА

Српска нафтно гасна асоцијација – СНАГА је добровољна, невладина и непрофитна друштвена организација која на територији републике Србије удружује стручна и професионална лица и колективне организације са пословима у ланцу снабдевања производа нафте и гаса и из комплементарних делатности производње и услуга за нафтну, гасну и петрохемијску индустрију. У чланству СНАГА су образовне, научне и истраживачке институције, стручни и научни радници и сва лица заинтересована за одрживи развој ових индустрија.

Крајем 2009. године на Скупштини YUNG-а, асоцијације за нафту и гас бивше Југославије, донета је одлука да се настави са радом под новим именом СНАГА и измењеном програмском основом и моделом деловања.

Из историје асоцијације:

Почетком деведесетих година, упоредо са распадом СФРЈ, распадале су се и организације које су деловале на њеном простору. ЈУГОМА, нафтно-

СНАГА је недавно одржани скуп “Тржиште моторних горива у Републици Србији – понуда, квалитет, цене, учесници, услови пословања”, организовала у сарадњи са Удружењем за енергетику и енергетско рударство Привредне коморе Србије и уз подршку Националног нафтног комитета – Светског нафтног савета, са жељом да се након укидања уредбе Владе Републике Србије о забрани увоза нафтних деривата, прикаже тренутно стање на тржишту нафтних деривата и одреде правци његовог унапређења.

Скуп одржан у Марту у Новом Саду у коорганизацији са НИС.а.д. Газпром нефт је представио техничко технолошке аспекте конвенционалних и неконвенционалних ресурса угљоводоника, у светлу нових технологија и остварења Стратегије развоја енергетике Републике Србије. Представљени су радови Министарства енергетике, факултета и научноистраживачких института, НИС-а, реномираних консултантских кућа и вендора, што је, као и увек, покренуло интензивну размену мишљења посвећену потенцијалу и изворима диверзификације енергетских извора и ресурса у

SNAGA
SRPSKA NAFTNO GASNA ASOCIJACIJA

гасна асоцијација СФРЈ је тако трансформисана у неколико националних асоцијација које су наставиле са радом на простору новоформираних република. Од 1992 год. је ЈУГОМА, свој рад засновала на концепту 4П - производња, прерада, промет и примена, основних сегмената ланца снабдевања а тиме и водећих професија нафтне индустрије. На иницијативу Скупштина ЈУГОМА, априла.1995. године основан је YUNG - Асоцијација за нафту и гас Југославије. За Председавајућег оснивачке Скупштине изабран је Проф. др Слободан Соколовић, први Председник Асоцијације је био тадашњи директор НИС-а Милан Ђаковић.

YUNG је током следећих десет година успео да се наметне као професионално-струковна, ванстраначка и непрофитна организација и профилише се у веома успешну и атрактивну организацију, која је окупљала 1350 индивидуалних чланова и 62 колективне чланице из привреде, научних и образовних института, универзитета, министарстава и других владиних организација. Током свих година је успешно организовано и одржано више домаћих и међународних конференција.

Велики успех, посећеност и популарност YUNG -инфо је био заснован на актуелности тема, креативности програмских и организационих одбора, учешћу великог броја стручних радова и традиционалном извештају о ICT изазовима унутар предузећа и колективних чланица асоцијације.

 UNKS
Udruženje naftnih kompanija Srbije

NAFTACHEM

INA

INTER gas

Evolucija 2004

Транснафта

NIS
GAZPROM NEFT

EKO

AVIA

OMV

MOL

Асоцијација YUNG је као и њено чланство од краја деведесетих током дугогодишње транзиције делила судбину реструктурирања индустрије нафте и гаса, а пре свега декомпозиције НИС-а и других компанија, које су годинама биле најважнија подршка а кроз стручњаке и професионалце свих профила и носиоци њених активности. Неопходно је стога било спровести промене у начину организовања, рада и садржаја, што је и био задатак "Тима за реафирмацију" оформљеног средином 2008.г. на челу са Срђаном Поповим (на слици), садашњим председником асоцијације СНАГА.

Под слоганом "На темељима YUNG -а" је током 2009. и 2010. године настављен рад на основу визије реафирмисане асоцијације, директне и разумљиве у комуникацији, способне да понуди садржај који је актуелан, атрактиван и инспиративан. Усвојене су организационе промене и поглед кроз ланац снабдевања од извора сировина до потрошача производа нафте и гаса уз увид у место и улогу сваког појединог учесника у ланцу снабдевања индустрије производа нафте и гаса на тржишту Србије. Осим некадашњег концепта 4П, фокус је преусмерен и на области и теме које су заједничке за све делатности и активности које су се наметнуле као основа за

развој организација и пословања: Менаџмент, Маркетинг, ICT, QM, HSSE, HR, теме као приступање ЕУ, енергетска ефикасност и слично.

За потребе побољшања комуникације креиран је портал удружења на адреси www.snaga.org.rs који уз модеран концепт омогућује да се у наредном периоду успостави квалитетан оквир за децентрализацију у иницијативи и делегирању тема, афирмацију предузетничког приступа у осмишљавању активности, уз препознатљиву координацију у њиховом спровођењу.

СНАГА је у последње две године кроз организовање стручних скупова успела да се поново позиционира као удружење које на савремен начин пружа квалитетан и атрактиван садржај и окупља стручњаке нафтно гасне индустрије свих профила.

Активности које данас покрећемо су јасна порука да смо одлучни да се на темељима богате историје реафирмише свежа идеја и концепт модерне и снажне Асоцијације. Жеља нам је да и даље кроз организацију стручних скупова са што већим међународним учешћем и кроз рад у оквиру Националног нафтног комитета Србије, поново остваримо садржајну билатералну, регионалну и мултилатералну сарадњу са сродним организацијама других земаља.

Као потврда свега овога су између осталог и у септембру ове године одржани стручни скуп у Привредној Комори Србије под називом: "Тржиште моторних горива у Републици Србији - понуда, квалитет, цене, учесници, услови пословања", скуп организован у марту ове године у Новом Саду у коорганизацији са НИС а.д. под називом "Конвенционални и неконвенционални ресурси и извори енергије у Србији: тренутно стање и перспективе" као и скуп одржан пре годину дана у организацији Српске нафтно гасне асоцијације и Привредне коморе Србије, а уз подршку Министарства рударства и енергетике Републике Србије, под називом „Развојни пројекти нафтно гасног сектора Републике Србије“.

SNAGA
SRPSKA NAFTNO GASNA ASOCIJACIJA

Редакција Билтена:

Главни и одговорни уредник:

проф. др. Слободан Соколовић

Извршни уредник:

Душан Даковић.

Новинар, стручни сарадник:

Владимир Спасић.

Дизајн и прелом:

Реља Трајковић

e-mail: nnkspres@wpcserbi.rs
www.wpcserbia.rs